
This is the **published version** of the bachelor thesis:

París Domingo, Miquel; Virgili Colet, Antoni, dir. L'exploració agrària de la granja pobletana de Doldellops a partir d'un capbreu de 1659. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2020. 52 pàgines. (1139 Grau en Humanitats)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/226755>

under the terms of the license

TREBALL FINAL D'ESTUDIS

Grau d' Humanitats
Curs 2019-2020

**L'EXPLOTACIÓ AGRÀRIA DE LA GRANJA POBLETANA DE
DOLDELLOPS A PARTIR D'UN CAPBREU DE 1659**

Miquel París Domingo

Tutor: Antoni Virgili Colet

Facultat de Filosofia i Lletres
Universitat Autònoma de Barcelona

Resum: El present treball tracta sobre l'explotació agrària de la Granja de Doldellops, una possessió del monestir cistercenc de Poblet (Conca de Barberà) a la vila de Valls a partir de l'estudi de les dades d'un capbreu de mitjan segle XVII conservat a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Camp. S'examinen diversos components, com qui eren i quin ofici tenien els confessants, la toponímia de les partides, la localització de les parcel·les, els conreus de què eren objecte i la distribució de la propietat de la terra entre els seus parcers.

Paraules clau: capbreu, Doldellops, història agrària, Poblet, segle XVII, Valls.

.....

Abstract: this work seeks to illustrate how land was used in the *Granja de Doldellops*, a farm property of the monastery of Poblet located in Valls (Tarragona) during the XVII century based on a document found in the Arxiu Comarcal de l'Alt Camp. We will study different aspects such as landlord's job or the zones where the lands are located.

Keywords: agricultural history, Doldellops, early modern history, Poblet, Valls, XVII century.

.....

Resumen: Este trabajo estudia la explotación agraria de la Granja de Doldellops, una propiedad del Monasterio de Poblet en Valls basándose en el estudio de los datos obtenidos de un cabreo de mediados del siglo XVII que se encuentra en el Arxiu Comarcal de l'Alt Camp. Se examinarán diversos aspectos como el oficio de los confesantes o la localización de las tierras.

Palabras clave: cabreo, Doldellops, historia agraria, Poblet, siglo XVII, Valls.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ: OBJECTIUS, FONTS I METODOLOGIA	- 4 -
2. GEOGRAFIA DE LA GRANJA	- 7 -
3. HISTÒRIA DE LA GRANJA DE DOLDELLOPS	- 8 -
4. VALLS AL SEGLE XVII.....	- 14 -
5. ESTUDI DEL CAPBREU	- 15 -
A. DISTRIBUCIÓ DE LA PROPIETAT	- 16 -
B. ELS CONREUS	- 17 -
C. ELS OFICIS DELS CONFESSANTS	- 20 -
D. GÈNERE DELS CONFESSANTS I SUCCESSIONS	- 22 -
E. LES PARTIDES.....	- 24 -
F. ONOMÀSTICA	- 26 -
6. CONCLUSIONS	- 27 -
7. BIBLIOGRAFIA.....	- 29 -
8. ANNEXOS	- 31 -
A. MAPA DE LES PARTIDES	- 31 -
B. DONACIÓ DEL COMTE RAMON BERENGUER	- 31 -
C. DOCUMENT DE <i>LA CRÒNICA DE VALLS</i>	- 32 -
D. LA GRANJA DE DOLDELLOPS DESPRÈS DEL 1700	- 33 -
E. <i>SALM A LA GRANJA</i> DE JOSEP GRAU SERRA	- 35 -
F. ANNEX GRÀFIC	- 38 -
G. BUIDATGE DE DADES	- 41 -

1. Introducció: objectius, fonts i metodologia

Els objectius generals d'aquest treball són estudiar els components agraris de la Granja de Doldellops (actualment, terme de Valls), que fou part de la senyoria del monestir de Santa Maria de Poblet des del segle XII fins a mitjan segle XVII. Específicament, es treballarà la distribució de la propietat de la terra (com es repartia entre els posseïdors que en tenien l'usdefruit) i els aprofitaments agraris, en fer una relació dels diferents conreus, la superfície que ocupaven, i l'espai on es localitzaven. També s'investigarà sobre els posseïdors de les terres. Per fer-ho, s'ha utilitzat com a font documental un capbreu de la Granja de Doldellops conservat a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Camp (ACAC, Capbreu de la Granja de Doldellops, 1659-1660. Inventari 2, registre 245).

La Granja de Doldellops és el nom pel que actualment es coneix un edifici al terme de Valls, a l'Alt Camp. Havia sigut, als seus orígens, el centre d'una de les granges que el Reial Monestir de Santa Maria de Poblet tenia disperses pel territori. Es troba, en línia recta, a dos kilòmetres de la plaça del blat, que podem determinar com el centre de Valls, en direcció nord-oest. El monestir de Poblet ha tingut sota la seva jurisdicció al llarg del temps altres granges a part de la de Doldellops com la de Milmanda, la de Castellfolli, la de Cérvoles o la de Torredà, per posar alguns exemples.¹

Eva Serra defineix els capbreus com una “escriptura de confessió en que consta el reconeixement de drets que feien un conjunt de vassalls i/o emfiteutes al seu senyor. Era una renovació de domini i pretenia la conservació de senyoria i rendes sobre jurisdiccions i/o dominis útils”². Es redactaven cada 25 o 30 anys, aprofitant els canvis de generació dels titulars de la senyoria. Pel que fa als capbreus de la Granja de Doldellops, a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Camp (ACAC), hi trobem els relatius a 1635, 1658, 1659-1660 i 1773. Per aquest treball hem decidit analitzar el capbreu 1659-1660 ja que ofereix un punt de vista posterior a la guerra dels Segadors i omple un petit buit de la història local. Prèviament, Elisabeth Baldor va estudiar³ els capbreus de 1635 i el de 1659, el mateix

¹ Per més sobre les granges cistercenques del Monestir de Poblet: Altisent, Agustí. (1972). *Les Granges de Poblet al segle XV: assaig d'història d'unes granges cistercenques catalanes*. Institut d'Estudis Catalans: Barcelona.

² D.D.A.A. (1999). *Diccionari d'Història de Catalunya*. Edicions 62: Barcelona. Pàg. 180. (entrada redactada per Eva Serra)

³ Baldor, Elisabeth. (2005). Els monestirs cistercencs de Santes Creus i Poblet: unes pinzellades de llurs relacions amb la vila de Valls. Dins D.D.A.A. (2005). *Valls i la seva història. Segles XVI-XVIII: Conflictes, canvis i desenvolupament. Volum 4*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

que nosaltres. Es tracta d'una referència breu en la que es fan constar el nombre de parcel·les i de capbreuants. Al observar les dades, veurem que hi ha un petit decalatge: a l'estudi de Baldor hi consten 184 partides i al nostre 189.⁴ Això pot ser degut a un error al recompte o a una diferència metodològica. Aquesta diferència també implica, forçosament, una diferència en la suma de jornals.

El capbreu de la Granja de Doldellops ofereix informacions abundants i variades especialment útils per a l'estudi de la possessió i l'explotació de la terra a mitjans del segle XVII. El notari Joan Pujol rep l'encàrrec de la congregació pobletana de recollir les confessions dels propietaris sota la tutela de fra Onofre Calbís, síndic bosser del monestir.⁵ Les dades que recullen són les següents: nom i cognom del confessant, ofici, tipus de conreu, partida on es localitza la terra, superfície (en jornals), afrontacions a sol ixent, a migdia, a tramuntana i a sol ponent, i el cens amb l'import a pagar. Continua, en alguns casos, amb diverses observacions sobre la manera com s'ha obtingut la peça de terra (compra, herència), si es capbreua en nom d'un altre,⁶ o qualsevol altra situació important. Conclou amb la firma del confessor i un o dos testimonis. Sobre aquests testimonis dir, com a curiositat, que solen ser els confessors immediatament anteriors o posteriors, el que ens fa pensar que el notari cridava a confessar als propietaris en grups reduïts de tres o quatre persones. Confessen 153 persones, aportant dades de 189 peces de terra.

El buidatge de les dades s'ha fet mitjançant un full de càlcul on, a les columnes, hi figuraven els següents camps: número de confessant, nom, gènere, ofici, vila, partida, superfície (en jornals), tipus de conreu, afrontacions (a sol ixent, a mig dia, a sol ponent i a tramuntana), cens en sous i diners i observacions. Com podem veure, hi ha dos grups de dades. Els que pertanyen als individus que confessen i que per tant fan referència a la seva informació personal, i les que pertanyen a l'objecte confessat que en tots els casos és una peça de terra. La informació com veiem és variada i quantiosa i serveix com a base per poder establir algunes consideracions sobre la vida, l'explotació i la distribució de la propietat de la terra en aquell moment concret.

⁴ Baldor, Elisabeth., *op. cit.*

⁵ ACAC, Capbreu de la Granja de Doldellops, 1659-1660. Inventari 2, registre 245. 1v

⁶ Es dona, en la majoria de casos, si la persona posseïdora és una viuda, un menor o no resideix al lloc.

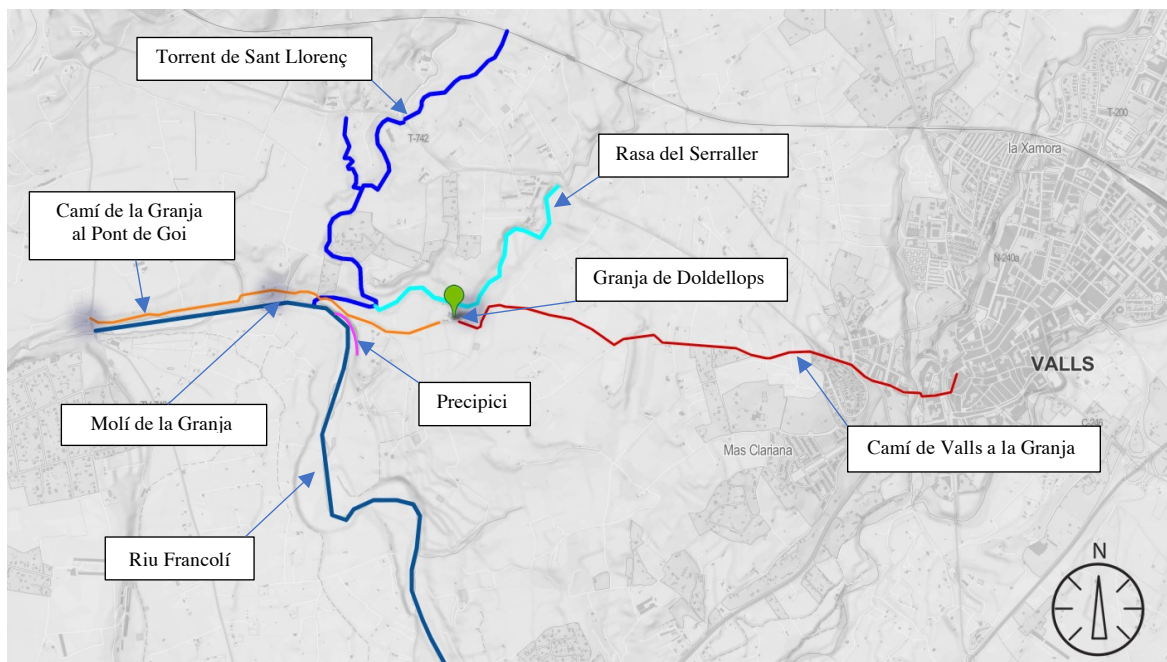
També relatiu al buidatge, cal dir que, per una banda, hem esmenat els errors ortotipogràfics per tal de poder fer la informació entenedora. Per l'altre, amb el mateix objectiu, hem simplificat els tipus de conreu que es confessen per a cada terra. En el buidatge original consten fins a 25 maneres diferents d'esmentar el tipus de conreu. Aquesta varietat es deu a que una bona part de les parcel·les, com veurem, no són ocupades per un sol cultiu (monoconreu), sinó que combinen diverses conreus. Així, es donen combinacions com “vinya i alguns arbres d'oliver i garrofa” o “vinya, oliva, avellana i garriga”. Entenem que els confessants feien esment dels conreus per ordre de presència, és a dir que el que figura en primer lloc era el conreu preponderant i els altres eren els residuals. És per això que hem simplificat els tipus de conreu reduint-ho al nom del conreu dominant acompanyat del mot “altres” fent referència a la presència d'aquests altres conreus. Cal dir que els cultius amb menor presència, com per exemple el garrofer o l'avellaner, apareixen en una o dues ocasions, pel que aquesta simplificació creiem que no comporta un biaix als resultats. En altres casos, sobretot quan es combinen la vinya i l'oliva, hem mantingut els dos conreus diferenciats per la importància d'ambdós a l'hora de l'anàlisi.

Amb la informació en una base de dades informàtica hem pogut elaborar diverses taules dinàmiques amb recomptes i sumes, i creuar camps per poder extreure'n resultats. A tall d'exemple, creuar les dades dels tipus de conreu i la mida dels jornals per obtenir mitjançant la suma automàtica el nombre de jornals dedicats a cada conreu.

En relació a les fonts secundàries o bibliogràfiques cal destacar dues publicacions clau. La primera és la *Història de Poblet* del pare Agustí Altisent, monjo de la comunitat de Poblet que dedicà bona part de la seva vida a estudiar diferents aspectes de la història de la congregació. En relació també a la història de Poblet, hem utilitzat els dos volums que contenen el buidatge de l'Arxiu de Poblet que realitzà Valentí Gual (*Justícia i terra (armari II)* i *Poblet, senyor feudal (armari III)*). La segona publicació són diversos volums de *Valls i la seva història*, una obra amb caràcter enciclopèdic sobre la història de la vila de Valls des del paleolític fins l'època contemporània. Per complementar la informació sobre l'època moderna a Valls, hem emprat els llibres de Francesc Olivé i Ricard Ibarra en els que s'estudien diversos cadastres.

2. Geografia de la Granja

La Granja de Doldellops es troba ubicada a uns dos kilòmetres al nord-est de la ciutat de Valls. Popularment el nom fa referència a l'edifici, però a l'època que estem estudiant s'entenia com una extensió de terra que englobava diverses partides. Geològicament, es tracta d'una zona amb terres on predomina el conglomerat amb matriu argilosa sense cimentar (sobretot a les zones properes als rius i torrents i les més altes) i a la resta hi trobem graves, conglomerats, sorres i crostes carbonatades. L'edifici de la Granja es troba a 194 metres d'alçada. En direcció nord, les terres ascendeixen fins als 220 metres, aproximadament. En direcció oest, a uns 500 metres, trobem un balç o precipici d'uns 30 metres d'altura. La base, és la llera del riu Francolí, que és a 154 metres sobre el nivell del mar, i la part superior a 183 metres. Del precipici continuant cap a l'oest fins al Pont de Goi, les terres són força planes i es mantenen als 160-170 metres d'alçada. A l'est les terres ascendeixen cap als 220 metres fins arribar al terme de Valls. La zona és drenada per un riu i diversos torrents que esmentarem pels seus noms actuals. El riu Francolí queda al sud i a ponent de les terres. Al riu hi desemboquen algunes rases petites i el torrent Sant Llorenç (que neix a l'ermita del mateix nom) i que incorpora -a pocs metres de la desembocadura- la rasa del Serraller. El torrent de Sant Llorenç és troba en la major part del seu traçat a l'altura de les terres, igual que el Francolí (exceptuant al balç). La rasa del Serraller, al contrari, queda més enfonsada en algunes zones.

3. Història de la Granja de Doldellops

El dia 22 de febrer de 1155, el comte Ramon Berenguer IV de Barcelona, amb Bernat, arquebisbe de Tarragona i Robert, príncep de Tarragona; donen a Poblet el lloc de Doldellops. És part del territori que el comte donà a l'església de Santa Tecla de Tarragona. També lliuren deu parelles de bous i un molí.⁷ La donació es duu a terme en un context en el que els prínceps catalans estan intentant controlar el territori de ponent (vall de l'Ebre) que havia estat conquerit als musulmans feia poc. També amb la intenció de dotar amb terres al monestir de Poblet, que havia estat fundat 5 anys abans, de terres per alimentar-se i sobre les que exercir el seu domini feudal.⁸ El pare Agustí Altisent, monjo historiador del monestir de Poblet, apunta que la donació original de terres al monestir (rebudes en alou lliure i que comprenien els camps i boscos més immediats al cenobi) era erma i complicada de treballar; i és per això que el comte decideix dotar a la comunitat “d’una peça de bon regadiu al Francolí”.⁹ El moment és també paral·lel a la fundació de Valls. Tot i que la data de la fundació de la vila no és coneix exactament, Joan Papell la situa entre 1154 i 1194.¹⁰

Cal pensar que en un primer moment la donació no comprenia la granja entesa com una estructura (un edifici) o una unitat d'explotació. Una granja, segons determina l'ordre del Cister, és “una unitat agrària, satèl·lit del monestir al qual pertanyia, dedicada a l'explotació de les terres que tenia adscrites i a la ramaderia”¹¹. Com a tal, la tenim documentada per primera vegada a la darrereria del segle XII. Inicialment, les granges cistercenques eren explotades per conversos i dirigides per un *grangiarius*, també convers. Les granges solien tenir com a centre la casa on residien els conversos i comptaven amb magatzems, quadres, estables i cellers. Pel que fa a Doldellops, cal sumar-hi un molí. No tots els molins sota la jurisdicció de la comunitat eren explotats directament, però el de Doldellops, sí.¹² De fet aquest molí ocasiona problemes a la darrereria del segle XIII. Alfons el Franc, el 1291, ha d'intervenir perquè alguns ciutadans de Valls i Alcover sostreuen aigua del riu en perjudici del molí. Jaume II hi ha de tornar

⁷ Altisent, Agustí. (1993). *Diplomatari de Santa Maria de Poblet. Volum 1 [960-1177]*. Departament de Cultura i Abadia de Poblet: Barcelona. Pàg. 146-147. (Reproduït a l'annex)

⁸ Altisent, Agustí. (2014). *Història de Poblet*. Abadia de Poblet: Poblet. Pàg. 25. [En endavant, “HP”]

⁹ HP, 27.

¹⁰ D.D.A.A. (2006). *Valls i la seva historia. Edat mitjana: del buit a la plenitud. Volum 3*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Pàg. 50.

¹¹ HP, 56.

¹² HP, 68.

a intervenir, suposem que pel mateix, els anys 1292 i 1293.¹³ Doldellops era un indret en constants dificultats, probablement per ser una de les granges més allunyades del cenobi, motiu pel qual a la comunitat li era més complicat exercir un control més constant. Uns anys després del plet esmentat anteriorment, es tornen a produir problemes. Altisent recull que

“el rei havia manat al batlle de Montblanc que hi enviés [a la Granja] un saig, per a major seguretat, i que, en senyal de protecció règia, fes posar a la granja el penó amb les insígnies reials. No obstant això, uns homes hi entraren violentament, robaren blat i altres coses i, amb tot, resultaren impunits. El rei, des de Lleida, el 5 de juny de 1301, manà que els assaltants, juntament amb el batlle de Valls, acudissin a la seva presència per tal que els fos aplicada la justícia”.¹⁴

En relació als conflictes de la Granja, cal esmentar un plet pel domini de la Granja de Doldellops entre el monestir i la universitat de Valls l'any 1395. Jordi Rius i Jové recull que es tracta “d'un enfrontament entre dues estructures plenament feudals”. D'una banda el monestir de Poblet, “rígid, tradicionalment consolidat i d'àmbit preferentment rural”, i de l'altra la vila de Valls, que era un actor “relativament nou, urbà i poc consolidat” que busca “ampliar els seus dominis dins l'espai agrícola feudal”.¹⁵ Poblet considera que el territori de la Granja és fora de Valls i que va ser rebut en franc alou, amb jurisdicció civil i criminal pròpia i que l'únic dret dels jurats de Valls era si “homes de Valls feren tala en lo terme de la dita granja, los jurats de Valls (e)stimaven aquella i no pas altres” però no tenien cap mena de jurisdicció si els infractors era d'un altre indret. La Universitat de Valls contestava que la Granja no era un districte termenat, és a dir que no tenia jurisdicció, i que per tant els territoris de la Granja havien de pagar impostos a la vila. També recorden que són els guardians de Valls els qui vigilen la zona. La sentència va ser pública el 15 de desembre de 1395. A l'inici de l'exposició dels fets hi podem veure que el majoral també era l'encarregat de l'administració criminal dels territoris de la Granja, ja que “dits maiors avien tots temps acostumat de exhegir e levar bans, de tots aquells qui entraven el lochs bedats dins los termes de la dita granya”. Cal inscriure aquesta sentència en un moment en el que el monestir està en constant conflicte amb

¹³ HP, 131.

¹⁴ HP, 219.

¹⁵ Rius i Jové, Jordi. (1992). Transcripció i notes d'un plet pel domini de la Granja de Doldellops (1395). *Quaderns de Vilaniu*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Núm 21. Pàg. 26.

l'Arquebisbe de Tarragona. Al plet hi consta una sentència anterior, de 1336, per temes similars.¹⁶ El conflicte que recull Altisent i aquests estarien relacionats d'alguna manera.

A mitjan del segle XIII es produeix una disminució de vocacions de conversos, segurament fruit de l'èxit dels ordes mendicants.¹⁷ Els conversos, com hem vist, eren els encarregats de l'explotació de les granges, pel que la comunitat es va veure, en alguns casos, obligada a contractar jornalers per suplir aquesta falta de mà d'obra. La majoria de les granges, tan sols eren rendibles per explotació directa, i haver de pagar mà d'obra les feia insostenibles. Per suplir, en part, aquesta manca, la comunitat va optar per adquirir esclaus sarraïns.

Pel que fa a la Granja de Doldellops, entre 1260 i 1281, els problemes econòmics forcen la parcel·lació de la seva extensió i lliurar aquestes parcel·les a conreadors en establiment a canvi d'un cens anual. Entre 1325 i 1343, segueixen les parcel·lacions¹⁸, que son constants fins al segle XV.¹⁹ Algunes de les adjudicacions de 1416 i 1417 es van cedir amb l'obligació de plantar-hi vinya. En aquest procés, la comunitat va anar reduint poc a poc la superfície de terra explotada directament. A finals del segle XV, la granja queda restringida però encara hi ha un majoral (per tant hi queda explotació directa -tot i que molt residual-), que és l'encarregat de rebre "els fruits que (...) pertanyen a Poblet"²⁰. No coneixem cap document referent als fruits de l'explotació de la Granja de Doldellops, però si d'altres granges pobletanes, com la de Riudabella, que ens poden donar una idea de la situació. El majoral de Riudabella havia de lliurar a la comunitat la quantitat fixa -per tant, no depenia del rendiment de la granja- de 1000 sous, que posteriorment foren 800. Les granges devien tenir problemes ja que, el 1444, els bossers del monestir feren un préstec de 18.000 sous a censal mort al conjunt de les granges, dels quals Riudabella se'n quedà 1.000. És lògic pensar que Doldellops també en devia rebre alguna quantitat.²¹ A l'any 1460, les úniques granges que figuren a la documentació del monestir són les de Milmanda, Riudabella i Doldellops.²²

¹⁶ Ibíd. Pàg. 28, 29 i 40.

¹⁷ HP, 154.

¹⁸ HP, 256.

¹⁹ HP, 280. Tenim coneixement de més parcel·lacions els anys 1361, 1372, 1379, 1416 i 1417.

²⁰ HP, 453.

²¹ HP, 456.

²² HP, 457.

Per un rebut de 1496, sabem que en aquell moment el majoral de Doldellops era fra Joan Segura.²³ Ho era encara l'any 1494, quan figura com a receptor de 150 quartans d'oli, adquirit de Bartomeu Martí, de Puigpelat, que han costat 22 lliures pagades per fra Asens.²⁴ Del segle XVI tenim poca informació, tan sols un memorial de mobles que eren a la granja. Són 4 cups de fusta, 5 botes de fusta grossa, una bóta de tres cargues, 5 portadores, 3 bótes de fusta prima i 9 ancolles. A l'església, 2 tovalles, 2 taulons (un de Nostra Senyora amb Sant Bernat, altre tauló amb el crucifix), una pastera amb un taulell, una altra pastera i una pala, 7 carretells per al vi blanc, una ancolla, un llit amb posts, tres llits, una taula amb quatre bancs i 3 cadires. A la cuina, uns clemàstecs i uns "llevers", i 5 cabirons. Al molí d'oli: un perol d'aram, una algerra, 8 o 9 jornals de guaret i 2 màrfegues.²⁵ Aquest inventari es fa després que uns arrendataris deixin la casa de la Granja i també el molí, el que ens fa pensar que en aquests moments quasi la totalitat de l'extensió i edificacions eren explotades mitjançant establiments emfitèutics. La presència de la comunitat a la zona devia ser bàsicament jurisdiccional, com a senyor feudal.

El segle XVII va ser complicat per la comunitat de Poblet. A banda dels esdeveniments a nivell nacional, com la Guerra dels Segadors, i internacional, com ara la pesta, la comunitat es va haver d'enfrontar a problemes econòmics-financers i estructurals. Aquests últims es van produir per la incorporació, mig forçada, del monestir de Poblet a la Congregació cistercenca d'Aragó. Fra Vallespinosa, vallenc i bosser del monestir, il·lustra les penúries de la comunitat expressant que "no abastaren dos poblets per a mantenir-los".²⁶ En aquest context, l'abat Miquel Merola -el primer dels abats quadriennals- fa emetre una taba per la que arrendarà a qui més ofereixi "totes i qualsevol rendes, drets i emoluments (...) que tingui Poblet a Catalunya", propietats entre les quals s'hi troba la Granja de Doldellops. El període d'arrendament seria de quatre anys.²⁷ Les propietats són arrendades a Francesc Foramà, mercader de Valls²⁸, que anteriorment ja

²³ Gual, Valentí. (2007). *Poblet, senyor feudal. La documentació de l'Arxiu de Poblet (Armari III)*. Cossetània Edicions: Valls. Pàg. 674. [En endavant, "Gual III"]

²⁴ Gual III, 673.

²⁵ Gual III, 559.

²⁶ Vallespinosa, fra Joan. (2005). *Manuale cronològics. "Libri de Receptis". Uns detallats anals d'història de Poblet (segles XVI-XVII)*. Abadia de Poblet: Poblet. Pàg. 79.

²⁷ Gual III, 464.

²⁸ Gual, Valentí. (2003). *Justícia i terra. La documentació de l'Arxiu de Poblet (Armari II)*. Cossetània Edicions: Valls. Pàg. 870. [En endavant, "Gual II"]

havia arrendat totes les rendes censals i censos, drets i emoluments del monestir a Verdú, per 1.700 lliures anuals durant 3 anys.²⁹ El 1635 es torna a fer un arrendament de la Granja que inclou els censos, fruits, delmes i rèdits a Baltasar Esteve, negociant de Valls. El període és de l'1 d'octubre de 1635 a 30 de setembre de 1639. El preu és de 800 lliures per quatre anys a pagar per Nadal i Sant Joan. Poblet es reserva els lluïsmes i firmes.³⁰ L'agost de 1636, fra Joan Vallespinosa estén un rebut de 600 lliures en favor de l'arrendatari de Doldellops pels dos quadriennis de l'arrendament. Hi figuren els noms de Cristòfol i Esteve Martorell que poden ser o bé els arrendataris o bé els testimonis.³¹

Amb el Corpus de Sang, el 7 de juny de 1640, comença la Guerra dels Segadors. Fra Rafel Llobera, abat de 1640 a 1644, defensava la pau entre el Principat i el govern de Madrid i preferia no deixar les terres catalanes a mans del rei de França. Per culpa dels enfrontaments, el monestir va haver de demanar protecció a diverses institucions. Havien de fer front tant a les tropes del rei com a les bandes de revoltats. La guerra va fer perdre a la comunitat nombroses propietats i diverses rendes, com les de la baronia d'Algerri, van quedar abandonades i per tant no generaven ingressos. L'abat exposa totes les pèrdues en una carta dirigida al Consell de Barcelona on hi fa constar que el cenobi ha hagut d'allotjar en dues ocasions les tropes castellanques, una acció que va castigar considerablement les finances de la institució.³²

La guerra dels Segadors i la resistència antifrancesa que en va resultar van coincidir amb la pesta que assotà les terres del principat entre 1650 i 1652. El monestir, com el conjunt del Principat, es troba en moments difícils. Un personatge interessant en aquest moment és el convers fra Pere Llobera, nebot de l'abat Llobera, que tingué força protagonisme durant el conflicte. El que ens interessa a nosaltres, però, no són els seus actes durant la guerra, sinó un document amb càrrecs i culpes que se l'hi imputen, que es troba a l'Arxiu de Poblet i que data de 1656. El primer dels càrrecs, i el que ens aporta més informació sobre la Granja, diu que l'abat li va deixar una granja prop de Valls (per força, Doldellops) de la qual el convent en treia 200 lliures anuals. Des que hi és Llobera, entenem que al càrrec de majoral, no tan sols no en treuen res sinó que els costa 800

²⁹ Gual III, 463.

³⁰ Gual III, 466.

³¹ Gual III, 426.

³² HP, 573.

escuts. A més, les viles properes es queixen que “sólo sirve de albergue a gente facinerosa y mujeres mundanas”. Fra Maties Ricart, citat com a testimoni, declara que efectivament Llobera havia tingut una dona de mala vida a la granja durant dos anys. El 3 de juny, se li comuniquen aquest i altres càrrecs a la Granja. El dia 30 respon. Sobre el que diuen de la Granja, els molins -d’oli i draps- donaven tal suma quan estaven en bones condicions, però no era el cas. Tal era l’estat en el que Llobera els havia trobat que anteriorment Poblet els havia deixat a Esteve Valls (dit “Esteve Roc”) sense cap cost. Pel que fa a l’edifici de la Granja, la situació era força similar. Quan hi arribà no hi havia portes ni escala i les terres eren ermes.³³ Podem saber el nom d’un altre dels majorals de la Granja gràcies a un litigi. En aquest cas, l’origen del problema és que fra Rafel Badia, el majoral, pastura els seus borrecs per la zona sense pagar impostos a la universitat de Valls. Aquests diuen que no pot ser i interposen, a partir d’aquell moment, una multa de 10 lliures a tot el que pasturi per les terres de la vila sense donar coneixement a la universitat.³⁴

El primer del mes d’agost de 1691, uns soldats de la vila entren al molí de la Granja. L’endemà, Narcís Llombart, prior de la Granja, es dirigeix a la Universitat a denunciar el fet argumentant que el molí és de jurisdicció eclesiàstica. La cort del batlle respon que van intervenir per “certes penes incorregudes per lo moliner” i que això no vulnerava la immunitat eclesiàstica.³⁵

Ja a la darrereria del segle XVII, el monestir presenta un memorial a Carles II i al nunci per tal d’assolir un acord amb els creditors i poder vendre vàries propietats entre les que hi figura la Granja de Doldellops. Els monjos argumenten diversos problemes com les plagues de llagosta o l’allotjament de soldats.³⁶ El 25 de maig de 1700 s’emet una taba per a l’arrendament de la granja, molí, aigües, pastures i emprius, al més donant en pública subhasta. Es recullen tot un seguit de crèdits a pagar per part de l’arrendatari que ascendeixen a 7.600 lliures. Poblet, per la seva part, es reserva el dret a moldre en el molí a tremuja buida, primer que els altres, pagant el mateix. La comunitat lliura capbreus i

³³ Gual II, 418-422.

³⁴ Gual II, 676.

³⁵ Extret del diari *La Crònica de Valls* de 10 de juny de 1906, document reproduït a l’annex.

³⁶ Gual II, 449.

papers necessaris.³⁷ L'11 de juliol de l'any 1700, la comunitat ven per 17.000 lliures la Granja de Doldellops a Joan de Segarra i Colom, pagès de Verdú establert a Valls.³⁸

4. Valls al segle XVII

Segons els llibres de baptismes, Valls i el Camp de Tarragona resisteixen bé la crisi demogràfica que es dona a principis del segle XVII. L'inici de la revolta dels Segadors, però, implica un canvi demogràfic: "el descens de la natalitat, l'augment de les segones núpcies i l'emigració en massa, esfondraran la població. A l'inici de la guerra, la corba de matrimonis es manté mentre la de la natalitat cau en picat i en qüestió de deu anys, la nupcialitat també cau però es torna a recuperar posteriorment d'una manera molt ràpida gràcies a la immigració. Entre els anys 1660 i 1670, la població torna als nivells previs a la guerra dels segadors. A partir d'aquí, la població creixerà de manera exponencial exceptuant els períodes de guerra (de Successió i de la Independència).³⁹

El XVII és també el segle del bandolerisme, i Valls no n'és una excepció. Aquest fenomen té com a protagonistes dues famílies que actuaven en l'eix de Valls i Alcover: els Voltor i els Morell. Els Morell provenien de la vila homònima i Miquel Morell, el cap de la quadrilla, succeí a Perot Rocaguinarda com a cap dels Nyerros. Els Voltor, per altra banda, eren originaris d'Alcover. Alguns membres de la família arribaren a ser batlles de Valls com és el cas de Joan Voltor (el 1613) i Joan-Jacint Voltor (de 1633 a 1636). Un any clau per al bandolerisme fou el 1602, amb tot un seguit de batudes per part dels sometents de la zona i la detenció d'uns quants membres dels bàndols. Un bandoler a esmentar fou Gabriel Oliver, fill de Valls que participà en tretze assassinats, autor de vuit homicidis més i va participar en 21 robatoris.⁴⁰ El bandolerisme a Valls va donar lloc a un seguit de llegendes i contalles com la de Joan Serra àlies *La Pera* (de qui Lluís Llach en feu la cançó *El bandoler*) o la figura de Claudi el Moliner.⁴¹

El fet sens dubte més remarcable del segle XVII és la guerra dels Segadors o de Secessió. Valls, als inicis del conflicte, ajudà a les tropes del principat en la invasió del Rosselló.

³⁷ Gual III, 410.

³⁸ Baldor, Elisabeth., *op. cit.*, pàg. 271.

³⁹ *Ibíd.*

⁴⁰ Gual, Valentí. (2005). El bandolerisme a l'època moderna. Dins D. D. A. A. *Valls i la seva història. Segles XVI-XVIII: Conflictes, canvis i desenvolupament. Volum 4*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Pàg. 51-55.

⁴¹ Gasol, Àngel. (2017). *Llegendes, contalles i tradicions de Valls*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

Envià tres companyies de soldats. Una primera a l'inici del conflicte, una segona lleva de 80 homes i una tercera a pocs dies de recuperar Salses.⁴² La vila també va haver d'allotjar soldats. Consta, per exemple, que el "capità de cuirassers de la guàrdia de S.E. (...) havia arribat amb catorze places" pel que la vila havia de gastar 120 sous cada mes.⁴³ A més "alguns naturals fan queixa de que los soldats que estan allotjats en la present vila van per lo terme tallant ordís per foratges i tenim temor d'algun desaire entre los soldats i los naturals".⁴⁴ Referent als allotjaments, Francesc Alentorn diu que "La vila havia passat a la categoria de caserna, i la suprema voluntat era la del cap militar d'un i altre bàndol".⁴⁵ Diversos historiadors vallencs han exposat al llarg del temps que a la vila s'hi disputaren una, dues o tres batalles en el context del setge de Tarragona i que la mort de Frederic Colonna (...) fou a causa de les ferides rebudes a la batalla de Valls. Les últimes consideracions⁴⁶ diuen que "si realment hi va haver una batalla a Valls el 20 d'agost de 1641, va ser de poca consideració i duta a terme per l'exèrcit d'Aragó, sense conseqüències per a l'exèrcit hispànic de Tarragona". La pesta també atacà la vila. Les autoritats locals destinen el 10 de febrer la Granja de Doldellops com a lloc de purgació. L'arrendatari, Bernat Cerdà s'hi oposà i el consell determinà que si no lliurava les claus, s'esbotzés la porta. Més tard, el 9 d'agost, i amb els primers contagis; s'improvisà un hospital a l'adoberia de Salvador Baldrich.⁴⁷

5. Estudi del capbreu

Estudiarem, a continuació, diversos aspectes a partir de les dades extretes del capbreu. D'aquesta manera aconseguirem obtenir una instantània de com era l'explotació de la terra a la zona de la Granja de Doldellops, així com el tipus de persones que ostentaven els contractes emfitèutics amb el monestir. L'anàlisi conjunt de les dades també permetrà establir alguns paral·lelismes amb èpoques posteriors i determinar si els resultats de la investigació són representatius o no del moment que viu tant la vila de Valls com de la manera en la que s'explota la terra.

⁴² Alentorn, Francesc. (1932). *Els vallencs pel carrer de l'amargura. La vila de Valls a través de la guerra de Separació*. E. Castells Impressor: Valls. Pàg. 17.

⁴³ Alentorn, Francesc. *op. cit.*, pàg. 21.

⁴⁴ *Ibíd.*

⁴⁵ Alentorn, Francesc. *op. cit.*, pàg. 84.

⁴⁶ Güell, Manel. (2001). Valls durant els primers anys de la Guerra dels Segadors. *Quaderns de Vilaniu*, núm. 39, pàg. 55.

⁴⁷ Alentorn, Francesc. *op. cit.*, pàg. 111.

a. Distribució de la propietat

Al capbreu hi són confessades un total de 189 parcel·les, com hem esmentat, que ocupen una superfície total de 585 jornals⁴⁸. Reproduïm en el següent quadre la distribució de la terra:

Taula 1 – Distribució de la terra

Interval de la mida dels jornals	Recompte de parcel·les	%	Suma de jornals	%
0-3	140	74,5%	239	40,85%
3-5	20	10,6%	82	14,01%
5-9	21	11,5%	146	24,95%
10-19	5	2,20%	58	9,94%
20-35	2	1,1%	60	10,25%
TOTAL	189	99,9%	585	100%

L'anàlisi de les dades indica que la majoria de les propietats tenen una superfície inferior a 3 jornals, però la suma de totes aquestes petites propietats, tot i ser molt superior a la meitat del total del número de parcel·les confessades (74,5%), no arriba a la meitat de la superfície total. Destaca que el segon grup, tant en nombre de parcel·les, com de superfície de jornals sigui el que comprèn les terres d'entre 5 i 9 jornals, que és una superfície força considerable. Un altre fet evident és la concentració de terra en grans terratinents. Dos confessors concentren un 10% de la superfície capbrevada, mentre que entre altres 7, el 20 %. Podem observar, per tant, tres tipus diferenciats de tinences. La primer fa referència a petits propietaris, la segona de mitjans propietaris (que comprendria 46 propietaris amb parcel·les d'entre 3 i 19 jornals, un 24,86% de les parcel·les) i finalment un tercer grup de grans terratinents. Amb aquestes dades també podem observar una parcel·lació força elevada de l'espai agrari ja que el predomini de terres de superfície de menys d'un jornal, com hem dit, és preponderant.

Com es mostrarà després, molts dels confessants no eren pagesos, sinó que exercien oficis diversos a Valls. No hem pogut establir, però, una relació prou clara entre

⁴⁸ Existeixen diverses versions sobre l'extensió del jornal de Valls. El jornal "antic" eren 4.956 m²; el modern, 3.893 m². El jornal estadístic del Camp de Tarragona són 6,084m². (Alsina, Claudi; Feliu, Gaspar; Marquet, Lluís. (1990). *Pesos, mides i mesures dels països catalans*. Curial: Barcelona. Pàgs. 163-187)

la superfície de la terra i l'ofici de cada possessor. Les dades no mostren una correlació aparent. Els pagesos, per exemple, apareixen força al grup de petits propietaris però els dos grans confessors figuren com a pagesos d'ofici.

Aquestes terres eren posseïdes amb caràcter d'emfiteusi, és a dir, cada confessant acordava un contracte de cessió establert mitjançant un cànon anual a pagar en diners o espècies. No podem descartar que el pagament dels nostres emfiteutes fos sufragat amb una part proporcional de la collita o el bestiar, però al capbreu tan sols hi figura el pagament del cens en monedes. Amb anterioritat, a principis del segle XIII i tal i com apunta Altisent, “tots [els pagesos] han de lliurar mig delme i mitja primícia del que cullin”⁴⁹. El cànon es pagava el dia de la Mare de Déu d'Agost. El valor a aportar apareix quantificat en sous i diners i es paguen rendes des d'un diner fins a 9 sous. La mitjana i la moda és de dos sous. El preu mitjà del jornal és de 8 diners⁵⁰. Tenint en compte aquesta dada podem observar que la majoria de terres estan sobrevalorades, el cànon és superior al que pagarien si es calculessin els valors segons el cens mitjà per jornal. Tan sols 8 parcel·les es paguen a un cens inferior del que els pertocaria, una d'elles és la d'Andreu Clariana, de tinguda de 35 jornals (la més gran de l'explotació) per la que paga 7 sous quan, segons el preu mitjà, n'hauria de pagar 24.

b. Els conreus

Els conreus de les terres de la granja de Doldellops són eminentment de secà. La majoria de les peces que consten al capbreu estan conreades, i tan sols unes poques consten com canyars o botjars (un 5,85%). El cultiu més abundant és la vinya. De les 189 peces de terra, 117 eren dedicades únicament al cultiu de la vinya, el que representa un 62,23%. Els jornals conreats únicament amb vinya eren 271, un 46,32%. Alguns propietaris, però, combinaven la vinya i altres conreus; així doncs el conjunt de terres amb presència de vinya era de 153, el que representa un 80,95% de la terra. La vinya és present a totes les partides, però la partida amb més presència és la Martinenquera, on s'hi compten 30 peces de terra (un 25,8% del total), seguida per la del Burgà, amb 28 peces (un 24,13%). El predomini de la vinya sobre altres conreus s'explica per una banda

⁴⁹ HP, 453

⁵⁰ Els càlculs estan fets tenint en compte que en el sistema monetari carolingi, una lliura són 20 sous o 240 diners. Per tant, 1 sou=12 diners. (Sou: “Moneda antiga que valia dotze diners de billó”, DCVB).

perquè des del monestir de Poblet es fomentava el conreu de la vinya⁵¹, i per l'altre per l'especialització vitícola que es dona al Camp de Tarragona durant l'època moderna.

El següent cultiu més present és el de la olivera. S'hi esmenten 8 peces de terra dedicades al conreu de l'olivera en exclusiva, que representen un 4,23% del total de peces. Només hi ha 14 jornals on l'únic cultiu és l'olivera. Era un cultiu que se solia alternar amb d'altres, majoritàriament amb la vinya. Són 18 les terres que estan ocupades per ambdós cultius, independentment de la proporció (que desconeixem). Gairebé totes les peces de terra dedicades al conreu de l'olivera són a la partida del Burgà (6 de 8). En qualsevol cas, la presència d'oliverars a la zona és més alta. El botiguer Joan Teixidor, a l'esmentar els límits de les seves terres, cita l'oliverar de la Granja. A més, en un document amb càrrecs i culpes imputades a fra Pere Llobera, granger de Doldellops, el 1656, s'esmenta un molí d'oli de la granja.⁵² Suposem que és el mateix molí que consta també anteriorment en un memorial de mobles –una mena d'inventari– de la casa de la Granja el 1582.⁵³ Igualment, al capbreu es recull que Magdalena Magrinyà té l'obligació de moldre les seves olives al molí de la granja. L'explotació de l'oliva, potser, no interessava tant als arrendadors privats per la rendibilitat que en podien extreure, però sí a la comunitat de Poblet.

Altres conreus, eren l'avellaner o el garrofer, esmentats dues vegades ambdós. En cap cas consten com a cultius únics de la peça de terra i sempre consten en companyia de vinyes. Són, per tant, un cultiu molt minoritari en aquesta zona. No hi ha, tampoc, referenciada cap peça amb horta tot i que n'hi podria haver hagut per la proximitat de les partides al riu Francolí i per la presència constant –al anomenar els límits de les terres– de diversos torrents com el de la Canosa o del Canal. Això pot ser a raó de que la cota a la que transcorrien els torrents era molt més baixa que la de la terra, pel que l'extracció o canalització del rec seria difícil.

Històricament, la vinya ha sigut el conreu predominant a la zona. Anteriorment, a l'edat mitjana, trobem una ordinació de 1305 que expressa la conveniència de plantar

⁵¹ Valls i la seva història. Edat mitjana: del buit..., op. cit., pàg. 270.

⁵² Gual II, 421.

⁵³ Gual III, 559.

vinya a les zones més allunyades del terme al ser poc aptes pels cereals.⁵⁴ Després, gràcies als cadastres de 1748 i de 1790, sabem que representa un 33%⁵⁵ i un 35%⁵⁶, respectivament, del total de la superfície conreada a tot el municipi. Aporten, però, més de la meitat de la contribució cadastral corresponent als conreus, un 56% en ambdós casos.⁵⁷

Desconeixem quin era el conreu en set de les parcel·les conreades. Es tracta, en la majoria dels casos, de peces de terra de menys d'un jornal que consten amb la denominació de "corto"⁵⁸, com la que confessa Joan Anglés. També podem observar la presència d'altres conreus com la terra campà que figura com un dels cultius més minoritaris. La falta de conreu de gra suposava un dèficit a l'hora d'abastir la vila de Valls, una situació recurrent a la resta del Camp de Tarragona.⁵⁹ Consten, també algunes parcel·les de terra -13 en concret- abandonades o parcialment abandonades on s'hi trobaven botjars⁶⁰ i canyissars, aquests últims a prop de torrents.

Taula 2 – Distribució dels conreus

Conreu	Recompte de parcel·les	Percentatge	Recompte de jornals	Percentatge
Botjar	7	3,70%	17	2,91%
Botjar i altres	2	1,06%	4	0,68%
Campà i altres	3	1,59%	21	3,59%
Canyar	4	2,12%	6	1,03%
Oliva	8	4,23%	14	2,39%
Terra campà	5	2,65%	12,5	2,13%
Vinya	117	61,90%	271	46,32%
Vinya i oliva	18	9,52%	86,5	14,79%
Vinya i altres	18	9,52%	136	23,25%
No especifica	7	3,70%	17	2,91%
TOTAL	189		585	

⁵⁴ Valls i la seva història. Edat mitjana: del buit..., op. cit., pàg. 286.

⁵⁵ Olivé, Francesc. (1981). *El Valls del segle XVIII i el comerciant d'aiguadents Anton Baldrich i Janer*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Pàg. 41.

⁵⁶ Ibarra, Ricard. (1991). *Valls a la segona meitat del segle XVIII segons el reial cadastre*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Pàg. 137.

⁵⁷ Olivé, Francesc, op.cit., 50 i Ibarra, Ricard, op.cit., 138.

⁵⁸ Possiblement fa referència a *quarto*: "mesura agrària de valor variable segons les comarques" (DCVB). Aquí, probablement, és la quarta part d'un jornal.

⁵⁹ Ibarra, Ricard, op. cit., 160.

⁶⁰ Botjar: "Camp inculte i ple de mates" (DCVB).

c. Els oficis dels confessants

Hem pogut constatar 35 ocupacions diferents. Reproduïm a continuació, en forma de taula, les dades observades:

Taula 3 - Distribució professional

Ofici	Recompte
Abaixador	1
Adroguer	1
Apotecari	2
Argenter	1
Blanquer	10
Boter	1
Botiguer	1
Botiguer de teles	1
Calceter	4
Candeler de cera	1
Capità d'infanteria	1
Carreter	1
Cirurgia	2
Cisteller	1
Corder	4
Daguer	1
Droguer	1
Flassader	2
Fornier	1
Fuster	2
Mercader	3
Mestre de cases	1
Moliner	1
Negociant	1
Pagès	43
Paraire	16
Prevere	2
Sabater	7
Sastre	3
Sastre i corder	1
Sombrerer	1
Teixidor	5
Teixidor de llana	2

Altres	29 ⁶¹
--------	------------------

Cal dir que el capbreu que estem estudiant conté informació de 153 confessants i que la població de la vila de Valls a l'any 1666 era de 2.723 habitants.⁶² Cal apuntar, també, que el fet de posseir una terra no era a l'abast de tothom així que el que ensenyen aquestes dades conté un biaix social.

Entrem a analitzar les dades que tenim. L'ofici més nombrós és el de pagès, amb un 34,13% del total. La societat de l'antic règim era eminentment rural i pagesa, i és per això que són el sector predominant. Però no tots els pagesos que figuren eren els propietaris reals de la terra. Fins en onze casos aquests confessants són els usufructuaris de la terra i la propietat recau en les seves mullers. La mitjana de l'extensió de les terres en possessió de pagesos és de 2 jornals. Són, per tant, explotacions petites que pot treballar una persona sola. Tot i això, les dues peces més grans de terra són propietat de pagesos. Una, de 25 jornals, és propietat de Jaume Català, pagès de Picamoixons -poble que limita amb la Granja-. La terra més extensa, de 35 jornals, és propietat d'Andreu Clariana, de Valls. En la confessió apunta que la terra l'ha rebuda en capítols matrimonials de la viuda Margarida Clariana Oliver i que aquesta la va heretar del seu germà, Andreu Oliver, que va morir sense descendència. Els dos pagesos paguen per les terres 19 i 7 sous respectivament, el que ens indica que no hi ha cap mena de relació aparent entre l'extensió de la terra en possessió i el cens a pagar.

El següent ofici amb més presència és el de paraire (12,70%) i el següent és el del blanquer (7,94%), ambdós relacionats amb el món del tèxtil. De fet, un 38% dels confessants tenen un ofici relacionat amb el tèxtil. La indústria tèxtil, i en especial el sector de la pell, té una llarga tradició a Valls. El fet de que aquests dos oficis siguin presents a la vila, indica que hi tenien lloc tots els processos, des de la manufactura -en la que hi prenen part els blanquers-, fins a la venda -amb els paraires o botiguers de teles. Segons Maria Jesús Muños, “en absència de patriciats urbans que poguessin marcar la diferència per dalt, els blanquers i assaonadors gaudien d'una prosperitat econòmica gens

⁶¹ Hi comptem les dones (9), les viudes (14), un confessant que consta com a “Magnífic” i 9 confessants que no aporten informació.

⁶² D.D.A.A. (2005). *Valls i la seva història. Segles XVI-XVIII: Conflictes, canvis i desenvolupament. Volum 4*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Pàg. 24 [En endavant, “HdV”]

menyspreable”.⁶³ Això indica, altre cop, el que apuntàvem anteriorment: els confessants són persones amb un cert nivell econòmic independentment de la seva professió.⁶⁴ Podem suposar que el fet que un confessant aparegui, per exemple, com a blanquer no implica necessàriament que fos qui treballava les pells, sinó que podria ser el mestre del taller, pel que ostentaria una posició socioeconòmica elevada. Altres oficis relacionats amb el món tèxtil a destacar per la seva presència al capbreu són les de sabater (5,56%), teixidor (3,97%) i calceter (3,17%).

Hi havia altres oficis relacionats amb el sector secundari. A destacar, els corders (3,17%) i fusters (1,59%). Trobem també mestres de cases (0,79%). En conjunt, el sector secundari és el més nombrós aplegant la meitat dels confessors.

El sector terciari és el més reduït, representa un 12,70% de les propietaris. Destaquen els oficis vinculats amb el comerç (6,35%), especialment els mercaders (2,38%, segurament -i seguint la idea de la importància del sector tèxtil a la vila- mercaders de pells o teixits); seguits pels professionals sanitaris amb dos apotecaris i dos cirurgians (1,59% ambdós). En un altre ordre, també cal tenir en compte els preveres (1,59%). Per últim, advertir que hi figura un capità d’infanteria, Francisco (o Francesc) Baldrich.

El fet que una gran part dels propietaris facin constar alguna mena d’ofici que no sigui el de pagès, fa pensar que aquestes terres eren sotestablertes a cens a parcers (en contracte de subrogació), arrendades o bé treballades per jornalers. Atès que es confessa la possessió de les terres, al capbreu no poden constar-hi jornalers, ni tampoc els altres parcers, sinó només aquells que tenien un vincle amb la senyoria.

d. Gènere dels confessants i successions

La gran majoria de confessants són homes, com és lògic, ja que els sistemes de transmissió de propietat de la terra -que ara veurem- ho propiciaven. Figuren 19 dones, un 12,41% del total, com a confessants, però això no significa que siguin les úniques

⁶³ HdV, 120.

⁶⁴ Per més sobre el sector de la pell a Valls: García, Clara; Muiños, Maria Jesús. (1994). *Aproximació al sector de la pell a Valls (Segles XVI-XX): La difícil transició de la manufactura gremial als tallers industrials*. Institut d’Estudis Vallencs, Valls.

propietàries. Hem pogut comptar unes altres 25 dones també propietàries però en les que el confessant és una altra persona. Hi ha, per tant, un mínim de 44 dones propietàries directes d'una peça de terra, representant un 28%, més d'una quarta part del total de propietaris.

La raó per la qual es dona aquesta diferència entre dones propietàries i dones confessants, és pel dret d'usdefruit. L'usdefruit és una figura jurídica present al codi civil català, és el “dret d'aprofitar-se dels fruits d'una cosa que és propietat d'altri”.⁶⁵ Qui confessava l'usdefruit, en el nostre cas, solia ser o bé un germà, o bé el marit de la dona propietària. En la majoria dels casos, la dona ha heretat del pare, germà o d'un marit anterior (com és el cas de Llorenç Sabater, que confessa les terres de la seva dona, Mariona Sabater. Aquesta cedeix el dret a l'home al casar-s'hi en segones núpcies). En alguna ocasió apareix una terra confessada per un pare en el que la seva filla és propietària d'una terra heretada del seu marit difunt (és el cas de Maurici Ferrer). El dret d'usdefruit és regulat pels capítols matrimonials, una altra figura jurídica -molt present a l'època- que regulava les propietats a partir dels matrimonis.⁶⁶ Precisament un dels ítems regulats pels capítols matrimonials eren les herències. Al capbreu apareixen varies donacions, fins a 8, fetes a través de l'herència.

Consten encara dos elements més a destacar. Un és la compravenda i l'altra la confessió exercida per cessió de poders. El primer cas, és força freqüent. Posem com a exemple la compra feta per Joan Torrell. Adquireix una terra de 8 jornals a un preu de 300 sous (aproximadament 37 sous/jornal). Per altra banda, les confessions fetes per cessió de poders (obviant les que es fan pel dret d'usdefruit) són majoritàriament fetes per marmessors d'una herència o per administradors o procuradors. Trobem, per exemple, el cas d'uns germans, Gabriel i Joan Porqueras, que resideixen a Barcelona, pel que confessa Antoni Domingo, el seu procurador.

⁶⁵ DIEC

⁶⁶ Tünde, Mikes. (2017). Legislació històrica de la família catalana medieval i moderna. *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*. Institut d'Estudis Catalans: Barcelona. Núm XXVIII, p. 163-196. DOI:10.2436/20.1001.01.169.

e. Les Partides⁶⁷

L'extensió aproximada del total del terme de Valls era de 5.865,727 jornals.⁶⁸ El fet que la superfície fos tant gran implicava forçosament la divisió entre diverses partides. Cal advertir que actualment el terme “partida”⁶⁹ no suposa una delimitació empírica d'una zona, sinó que genera més aviat una definició difusa, tant per la ubicació com per als límits. Això significa que, per a l'estudi, no podem indicar amb exactitud l'extensió real de les partides que eren propietat de la comunitat de Poblet, ni tampoc situar-les amb precisió. Si que podríem en canvi, ubicar les parcel·les de terra sobre un mapa gràcies a la informació que aporten els confessants referent a les afrontacions de les seves terres.

Observant els límits que indiquen els confessants, podem veure que les terres sobre les que domina la granja de Doldellops queden delimitades dins d'un triangle on els vèrtexs serien la pròpia granja, el Pont de Goi i l'ermita de Sant Llorenç. És una superfície molt gran que comprèn, a grans trets, cinc partides diferents: Burgà, Bosc, Feredat, Freixe i Martinenquera. Tot i això, els confessants esmenten quinze partides diferents, que són; Camí de la Granja⁷⁰, Camí de Picamoixons, Creu d'en Fulla, Ermites, Font de la Montblanca, Guixera, Pont de Goi, Torrent d'en Sermero⁷¹, Roma i Vergós, a més de les ja esmentades. Podem determinar que algunes d'elles, són “sub-partides” de partides més grans. Així la sub-partida Camí de la Granja formaria part de la partida del Burgà, Feredat o Martinenquera; la sub-partida Camí de Picamoixons⁷² formaria part de la partida Martinenquera; la sub-partida Creu d'en Fulla forma part de la partida del Burgar⁷³; la sub-partida de les Ermites, probablement forma part de la partida Feredat o Bosch; la sub-partida Font de la Montblanca no l'hem pogut ubicar; la sub-partida Guixera, probablement forma part de la partida Feredat o Bosch i ha de ser pròxima a la de les Ermites⁷⁴; la sub-partida Pont de Goi, ha de formar part de la partida Martinenquera;

⁶⁷ Veure el mapa de partides a l'annex.

⁶⁸ Ibarra, Ricard. *op. cit.*, 177

⁶⁹ “Porció de terreny d'alguna extensió i designada amb un mateix nom, part del terme pertanyent a un poble.” (DIEC)

⁷⁰ Passa pel Freixa i arriba a Doldellops, també anomenat “camí fariner”.

⁷¹ La cal·ligrafia no permet establir exactament el nom. Pot tenir alguna relació amb l'actual Torrent del Serraller que passa prop de l'edifici de la Granja.

⁷² El Camí de Picamoixons és segurament l'actual carretera de Picamoixons (TV-7421).

⁷³ S. Jassans, Miquel; Selfa, Moisès. (2015). *Onomàstica de Valls i els seus agregats de Fontscaldes, Masmulets i Picamoixons*. Institut d'Estudis Catalans: Barcelona. Pàg., 170.

⁷⁴ Al costat de l'ermita de Sant Llorenç, hi ha actualment una explotació minera a cel obert perquè s'hi troben terres útils. Pot ser que per la zona hi hagués una guixera.

la sub-partida Roma formaria part de la partida Bosc. Torrent d'en Sermero i Vergós, no les hem pogut ubicar.

De les quinze partides anomenades anteriorment, al cadastre de 1748 i 1790⁷⁵ tan sols n'apareixen sis (Bosc, Burgà, Feredat, Freixe, Guixeres i Martinenquera). A més, al cadastre de 1748 hi consta una partida de nom "la Granja" que suposem que fa referència a les terres corresponents a la granja de Doldellops, ja que després -al cadastre de 1790- hi figura com "Granja de Segarra", que relacionem amb la família Segarra (la nova propietària després de la comunitat de Poblet).

La partida més anomenada és la Martinenquera: un total de 45 cops. És la més extensa de la zona, i la segona de totes les del terme de Valls.⁷⁶ Concentra el major nombre de jornals, 224, un 38% del total. Està ocupada majoritàriament per vinya, i hi podem trobar 30 peces de terra dedicades exclusivament al conreu del raïm. Observant la seva situació, a tocar del Francolí, podem pensar que hi predominaria el regadiu. Ibarra apunta que el predomini de la vinya es deu probablement a la seva rendibilitat econòmica vers l'horta o altres cultius de regadiu.⁷⁷ El nombre de peces de terra confessades d'aquesta partida, 47, coincideix amb les confessades a la partida del Burgà, que és la segona en superfície. Hi comptem 114 jornals, un 19,48% de tots els confessats al capbreu. L'extensió total de la partida del Burgà és notablement menor a la de la Martinenquera (segons el cadastre de 1790, la Martinenquera ocupa un 10% de l'extensió de les terres de Valls, mentre que el Burgà un 0,02%⁷⁸). El fet que es confessin terres en una partida no implica necessàriament que la comunitat exercís el seu domini sobre la totalitat de l'extensió de les partides. Així, les partides amb més concentració de confessants són les més pròximes a l'edifici de la Granja com per exemple la del Burgà, i a les més llunyanes, com la Feredat, s'hi compten menys parcel·les. A la partida del Burgà també hi predomina la vinya (fet més lògic, ja que es troba més elevada i més lluny del Francolí) tot i que també hi trobem terres amb oliverar. Segueixen en nombre de jornals confessants les partides del Vergós (60,5 jornals, un 10% del total), la de Roma (43 jornals), la del Freixa (32 jornals) i la Feredat (25 jornals).

⁷⁵ Ibarra, Ricard, *op. cit.*, 173-174.

⁷⁶ Ibarra, Ricard, *op. cit.*, 177.

⁷⁷ Ibarra, Ricard, *op. cit.*, 183.

⁷⁸ Ibarra, Ricard, *op. cit.*, 183 i 201.

f. Onomàstica

El buidatge de les dades del capbreu facilita força informació per l'estudi de l'onomàstica. Al llibre "Onomàstica de Valls i els seus agregats de Fontscaldes, Masmulets i Picamoixons" ja es fa servir un capbreu de la Granja de Doldellops, en aquest cas el de 1635, com a font d'informació. En el nostre cas, en relació allò que fa referència a l'antroponímia, apareixen un total de 58 noms diferenciats, 7 dels quals són femenins i 52 masculins.⁷⁹ Els prenom masculins més repetits són els següents⁸⁰: Andreu (4), Antoni (6), Bernat (6), Francesc (15), Gabriel (7), Gaspar (4), Isidre (4), Jacint (5), Jaume (6), Joan (21), Josep (15), Llorenç (4), Marià (4) i Pau (4). Pel que fa als prenom femenins: Caterina (4), Jerònima (1), Lluïsa (1), Magdalena (3), Margarida (4), Maria (2) i Úrsula (1). Observem, tant als prenom masculins com als femenins, que els noms més repetits tenen relació amb els sants que es veneren a la vila de Valls. L'església arxiprestal és dedicada a Sant Joan Baptista -d'aquí el clar predomini del prenom Joan-, just al costat de la Granja hi trobem la font de Sant Bernat, als afores de la vila hi ha el convent de Sant Francesc de Paula, a prop de la Granja hi ha l'ermita de Sant Llorenç, al camí de la Granja hi havia l'ermita de Santa Magdalena -actualment desapareguda-, la patrona local des del XVII és Sant Úrsula i, anteriorment, ho havia sigut Santa Margarida. Pel que fa als cognoms, en comptem 117. Els més repetits són Domingo (3), Baldrich (3), Boronat (3), Català (4), Freixa (3), Pons (3), Sabater (4), Sardà (4) i Soler (3).

També podem estudiar els topònims del capbreu. En aquest cas, donat que es proporcionen les afrontacions de les diverses parcel·les tenim informació de diversos camins, torrents o altres elements. Seguint l'esquema de Moisés Selfa⁸¹, farem el repartiment semàntic dels topònims.

- Activitat humana: camí del forn teuler, molí de la Granja, partida de Les Guixeres, camí de les Guixeres.
- Antropònims: Font de la Montblanca, Creu d'en Fulla.
- Construccions humanes: ermita de Sant Llorenç.

⁷⁹ Tant els noms com els cognoms apareixen actualitzats: s'han corregit els errors normatius (p.ex: *Malsior*→*Melcior*) o catalanitzat (p.ex: *Carlos*→*Carles*).

⁸⁰ Tan sols referenciem els noms que es repeteixen, com a mínim, quatre vegades. En el cas dels femenins, els referenciaré tots. Al parèntesis, el nombre de vegades que es repeteix.

⁸¹ Selfa, Moisés. (2012). Antroponímia i toponímia en un capbreu de Conesa de mitjan segle XVIII. *Aplec de treballs*. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà: Montblanc. Vol. 30, pàg. 241-248.

- Hidrònims: torrent de la canal, rasa de la Feredat, riu Francolí, torrent del Sermero.
- Vies de comunicació: camí de les ermites, camí fariner, camí de la Granja, camí de les Guixeres (o Guixera), camí del forn teuler, camí de la Plana, camí de Picamoixons, camí de Valls, camí del Bosc, camí del Freixa.
- Zootopònims: granja de Doldellops, camí de Picamoixons.

6. Conclusions

Gràcies a la gran quantitat de dades que aporta el capbreu hem pogut elaborar aquest estudi del que podem extreure'n diferents resultats. En relació a la propietat de la terra, veiem que les parcel·les confessades són en la seva majoria d'una extensió que fa que una sola persona sigui capaç d'explotar-les. Però tenint en compte els oficis dels nostres confessants, és probable que aquestes terres no fossin explotades directament pels seus confessants -almenys la gran majoria d'elles- sinó que probablement ho feien jornalers, ja fos puntualment, o ja fos mitjançant un règim de parceria. Seguint aquesta línia també cal pensar per què els confessants ostenten aquestes possessions. La gran majoria de les parcel·les estudiades arriben als confessants mitjançant la donació en capítols matrimonials o l'herència, i segurament molts d'ells decideixen explotar-la indirectament perquè en reben alguna mena de benefici ja sigui monetari o en espècies.

Un element interessant és el molí de la Granja. Actualment existeix una construcció que rep aquest nom i és a tocar del riu Francolí (veure mapa a l'apartat 2. Geografia de la Granja). És també un element present a la donació inicial que fa el comte Ramón Berenguer, però que no apareix al capbreu. Això ens fa pensar que no està arrendat i que en aquells moments l'explotava la comunitat directament. Una altra opció és que en aquells moments es trobés en desús a causa d'alguna destrossa.

Pel que fa a les línies de recerca futures, una de les més clares és l'elaboració de diversos estudis comparatius entre els diferents capbreus relatius a la Granja de Doldellops conservats tant a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Camp (ACAC) com en altres centres. Aquest estudi permetria establir l'evolució al llarg del temps de diferents aspectes, com per exemple l'extensió de les terres sota la propietat del monestir de Poblet o les rendes que en percebia. Una altra línia és l'estudi d'altres materials sobre la Granja,

diferents al capbreu que es conserven a l'ACAC com la sentència entre la vila de Valls i l'abat de Poblet sobre Doldellops, Prenafeta i Miramar de 1336 (inventari 1, pergami 57) o un plet de la Universitat de Valls contra el Monestir de Poblet per la qüestió de la Granja de Doldellops (inventari 4, registre 11), que -junt amb el plet estudiat per Jordi Rius esmentat anteriorment- proporcionarien una panoràmica de les relacions entre Valls i el monestir. Amb aquestes dues línies i altres materials dipositats majoritàriament a l'Archivo Histórico Nacional de Madrid, com són els llibres de comptes del monestir, es podria estudiar amb bastanta precisió l'evolució de la Granja de Doldellops sota la jurisdicció feudal del Monestir de Poblet. Aquests mateixos estudis es podrien fer sobre qualsevol de les granges que poesia el monestir en el cas de que hi hagués suficient material documental.

Una última línia d'investigació tindria relació amb alguns dels confessants que apareixen en aquest capbreu. Al Valls de mitjans del segle XVIII s'hi compten fins a divuit productors d'aiguardent. Si ens fixem en els cognoms d'aquests i dels que són presents al capbreu, podem observar que els cognoms Porta, Monguió, Coll, Rosell, Baldrich, Plana, Fuster i Mas es repeteixen en ambdós llocs. Això ens porta a pensar que les famílies dels emfiteutes de Poblet seran rellevants posteriorment al comerç i la producció d'aiguardents, sector en el qual destacà Valls i especialment la família Baldrich al ser part d'una de les majors empreses exportadores d'aiguardents de finals del XVIII, la Prat, Martí, Baldrich i Fuster.⁸² Mitjançant un estudi genealògic podríem determinar si efectivament existeix alguna relació de parentiu entre els individus que apareixen a les dues llistes i en el cas de que hi fos, esbrinar quin és el factor que comporta que aquestes famílies siguin tant importants en la producció d'aiguardents i al mateix temps posseïdores de terres a la zona de la Granja de Doldellops.

⁸² Valls, Francesc. (2003). *La Catalunya atlàntica. Aiguardents i teixits a l'arrencada industrial catalana*. Eumo: Vic

7. Bibliografia

Alentorn, Francesc. (1932). *Els vallencs pel carrer de l'amargura. La vila de Valls a través de la guerra de Separació*. E. Castells Impressor: Valls.

Altisent, Agustí. (1993). *Diplomatari de Santa Maria de Poblet. Volum I [960-1177]*. Departament de Cultura i Abadia de Poblet: Barcelona.

Altisent, Agustí. (2014). *Història de Poblet*. Abadia de Poblet: Poblet.

D.D.A.A. (1999). *Diccionari d'Història de Catalunya*. Edicions 62: Barcelona.

D.D.A.A. (2006). *Valls i la seva historia. Edat mitjana: del buit a la plenitud. Volum 3*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

D.D.A.A. (2005). *Valls i la seva història. Segles XVI-XVIII: Conflictes, canvis i desenvolupament. Volum 4*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

Gasol, Àngel. (2017). *Llegendes, contalles i tradicions de Valls*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

Gual, Valentí. (2003). *Justícia i terra. La documentació de l'Arxiu de Poblet (Armari II)*. Cossetània Edicions: Valls.

Gual, Valentí. (2007). *Poblet, senyor feudal. La documentació de l'Arxiu de Poblet (Armari III)*. Cossetània Edicions: Valls.

Güell, Manel. (2001). Valls durant els primers anys de la Guerra dels Segadors. *Quaderns de Vilaniu*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Núm. 39.

Ibarra, Ricard. (1991). *Valls a la segona meitat del segle XVIII segons el reial cadastre*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

Olivé, Francesc. (1981). *El Valls del segle XVIII i el comerciant d'aiguardents Anton Baldrich i Janer*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls.

Rius i Jové, Jordi. (1992). Transcripció i notes d'un plet pel domini de la Granja de Doldellops (1395). *Quaderns de Vilaniu*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Núm. 21.

S. Jassans, Miquel; Selfa, Moisès. (2015). *Onomàstica de Valls i els seus agregats de Fontscaldes, Masmulets i Picamoixons*. Institut d'Estudis Catalans: Barcelona.

Selfa, Moisés. (2012). Antroponímia i toponímia en un capbreu de Conesa de mitjan segle XVIII. *Aplec de treballs*. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà: Montblanc. Vol. 30.

Tünde, Mikes. (2017). Legislació històrica de la família catalana medieval i moderna. *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*. Institut d'Estudis Catalans: Barcelona. Núm XXVIII.

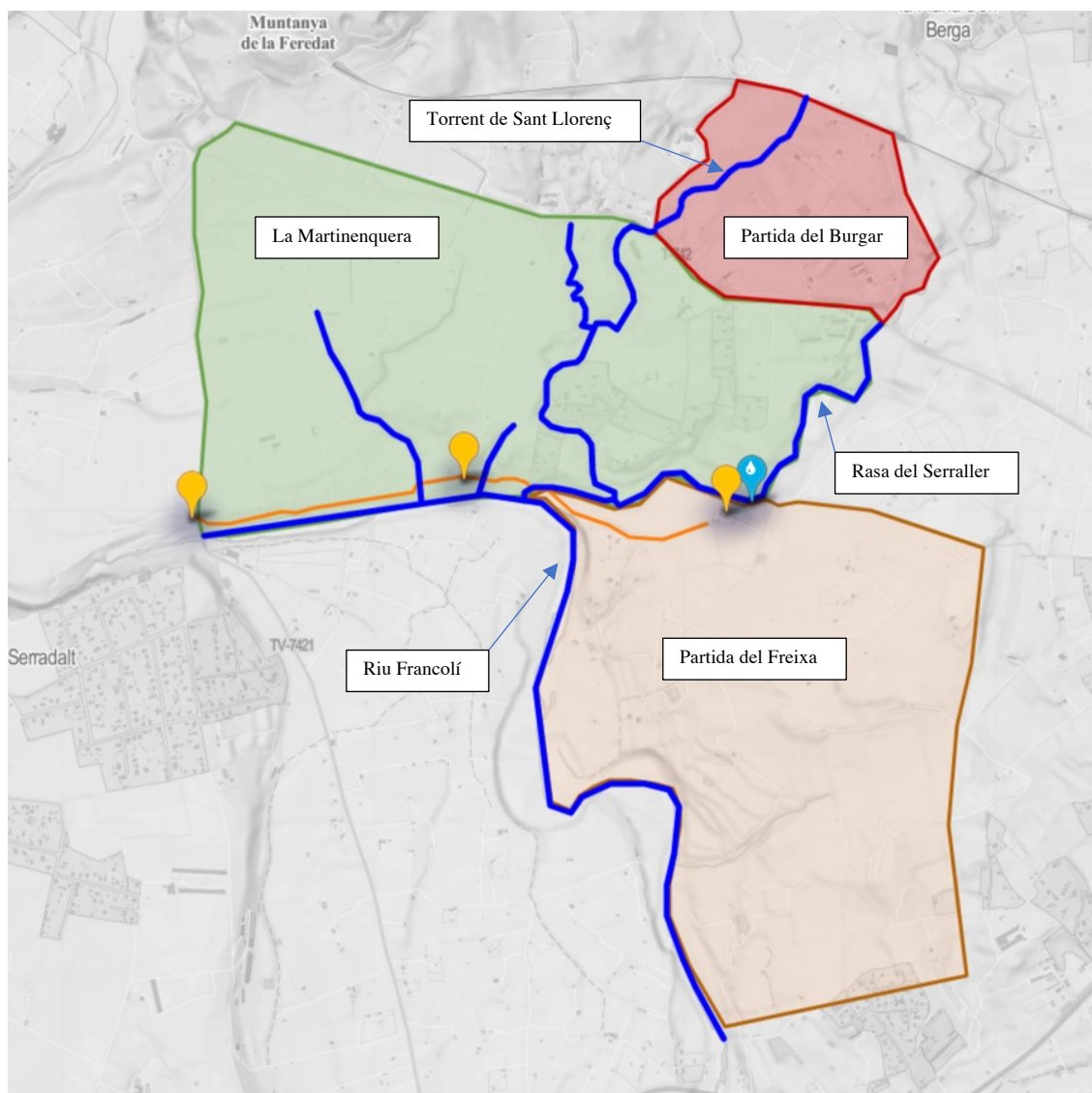
Vallespinosa, fra Joan. (2005). *Manuals cronològics. "Libri de Receptis". Uns detallats anals d'història de Poblet (segles XVI-XVII)*. Abadia de Poblet: Poblet.

Valls, Francesc. (2003). *La Catalunya atlàntica. Aiguardents i teixits a l'arrencada industrial catalana*. Eumo: Vic.

8. Annexos

a. Mapa de les partides

Al següent mapa s'hi pot trobar la ubicació de les diferent partides. La zona vermella és la partida del Bugar; la verda, la Martinenquera i la taronja, el Freixa.

Representació ideal de les partides a la zona de la Granja

b. Donació del comte Ramon Berenguer

In Christi nomine. Ego Raimundus, comes Barchinonensis et princeps Aragonensis atque marchio Dertosensis, et ego Bernardus Terragonensis ecclesie archiepiscopus, et ego Rotbertus princeps Terragonensis, nos in simuln donamus Domino Deo et monasterio Sancte Maria de Populeti, et tibi Grimoaldus eiusdem loci abbas, tuisque monacis secundum regulam sancti Benedicti ibi degentibus, ipsum locum vocatur Dol de Lop, qui est in territorio Terragonensi, infra terminos ipsus donationis quam

illustris Raimundis comes Barchinonensis et marchio donavit ecclesie Sancte Tecele, sicut in carta ipsius donationis ressonat. Predictam siquidem donationem facimus supradicto monasterio et tibi et fratribus ibi Deo servientibus cum X iugis bovum et cum uno molendino quod abeat in Franculino, in sua frontera. Damus item vobis supradictum donum cum exiis et regressiis, et cum aquis, fontibus et pascuis, et ut libere et quiete possideatis hec omnia absque inquietudine ullius viventis. Si quis hoc donum irrumpere temptaverit nichil proficiat, set pro sola presumptione duplum componat, et deinde hec carta firma permaneat.

Facta carta VII kalendas marcii, anno Dominice Incarnacionis MCLIII

S+Raimundi comes. Sig+num Bernardi, Tarrachonensis archiepiscopi. Sig+num Roberti principis.

Sig+num Agnetis, coniugis eius. Sig+num Guilemi filii eius. Sig+num Guilemus Raimundi. Sig+num Guilemus de Castrovetulo. Sig+num Raimundi de Pugalt. Sig+num Bertrandi de Castelet. Sig+num Ugo Francesc. Sig+num Iofrei Ginet. Sig+num Guilelmus, baiulo comiti.

Berengarius, subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quod supra.

c. Document de *La Crònica de Valls*

Reproducció d'un document trobat al diari *La Crònica de Valls* de 10 de juny de 1906, núm 576:

“Vuy que contam al primer dia del mes de Agost del any de la Nativitat del Señor de mil siscentos norant y hu, present y en estas cosas cridat, requerit y pregat yo Joan Sardá, per autoritats apostòlica y Real not. Públich de la vila de Valls del Camp y Arquebisbe de Tarragona avall escrit y presents per testimonis Bonaventura Massanes y Gabriel Roig, escrivents de dita vila per est efecte cridats. Lo molt Rnt. P. Fr. Narcís Llombart, monge del Real Monestir y convent de Nostra Señora de Poblet del sagrat ordre de Cistells, Prior de la Granja de dol de Llops, del terme de dita vila, constituït personalment en la cort del magch Batlle de dita vila ahont eran presents los magchs Thomás Vives, lloch de Balle, mo Salvador Baldrich y Joan Sardà not. Avall escrit, mostasaps lo corrent any de dita vila, y en presencia de tots me ha requerit a mi dit devallescrit not. ab alta e inteliible veu de que pagat y satisfet de mon salari llenas acte de que lo molí de la Granja de dol de llops es propi del dit Real Monastir de Poblet y que per ser de Ecclesiasitch gaudeix de immuniat eclesiàstica y que la justícia ordinària no pot entrar en aquell y així que protestava per haver fet certa execució en dit molí y esser feta contra dita immunitat

eclesiàstica als lloch de dit Balle de dita vila, als mostasaps y demes han assistit en aquella de que la dita execució no es ben feta y que se abtingagn de continuar en ferni de altres; Altrament prosseguiria contra los dits lloch Balle y mostasaps o altres qui en dites execucions entrevindrian, tant per los tribunals eclesiastichs com devant de sa Exa y Real Concell; de las quals coses requerí lo dit Rnt. P. Narcís Lombart se llevás acte. E aprés als dos dies del dit mes y any y en presencia de Bonaventura Massanes, escrivent y Joan Pons, boter de la dita vila de Valls, testimonis per est efecte cridats, lo magch. Thomàs Vives, lloch de Balle de dita vila y mo Salvador Baldrich y Joan Sardà, not. avallescrit, lo any corrent mostasaps de la metuxa vila constituïts personalment lo dit magch. lloch de Balle y mo Salvador Baldrich mostasap, en casa de mi dit Sardà not. Avallescrit situada dins valls al carrer del Caperó altrament de Sant Olaguer, tots tres de paraula han dit que satisfent a la protesta lo día de air a ells feta per lo Rnt. P. Fr. Narcís Llobart, monge de dit Real Monestir de Nostra Señora de Poblet y granger de la granja de dol de llops, de paraula diuen y responen que la Ex. feta en lo molí de la Granja de dol de llops lo dia de air aquella se feu per certes penes incorregudes per lo moliner de dit molí y de excentaren bens propis de aquell segons los estatuts del llibre de mostasaps de dita vila y que aquella feren ab assistència dels ministres necessaris hi devien assistir y que en ninguna manera creuen haver llevat cosa a la immunitat eclesiàstica, antes be han observat lo que sempre de temps inmemorial la dita Universitat y per ella los mostasaps, per estar en possessió de executar al dit moliner de dit molí de la Granja de dol de llops del terme de dita vila y que continuaran en fer semblants execucions sempre que se justificaran penes semblants y altres contra dit moliner y altres qui les cometien contra las llibertats dels naturals y habitants de dita vila y terme de Valls”

d. La Granja de Doldellops després del 1700

Quan els monjos de Poblet es venen la Granja i totes les possessions relacionades, les adquireix Joan de Segarra i Colom, nat el 14 de febrer de 1653 a Verdú.⁸³ Segarra estava en contacte constant amb el poder. Carles II li va concedir el títol de ciutadà honrat de Barcelona el 24 d'agost de 1679. En el context de la Guerra de Successió, al juny de 1708, el general Starhemberg es trobava per les terres del Camp de Tarragona i va acampar a les terres de la Granja. Segarra, en un llibre de notes comenta que

⁸³ Rovira i Gómes, Salvador. (2008). *Armorial de nobles de les comarques meridionals del Principat de Catalunya*. Diputació de Tarragona i Els llibres de la medusa: Tarragona. Pàg. 43.

“vingué tot lo Exercit de nostro Rey Carlos terse y se acampat a la partida de la granja fins lo pont del Riu y lo Generalisim Guido de astanbérch posa a la granja a estat tot lo Exercit acampat en dit puesto a 27 de dit mes 1708 y de li estan sen ana a Reus y Riudoms”.⁸⁴

Les terres de Segarra van patir per l'estada de l'exercit, diu que “lo dany q. Rebi a la eretat fou tan gran q. me considero pasa de 400 doble(r)s entre la collita y los arbres”.⁸⁵ Indaleci Castells també apunta que hi residí el genreal Saint Cyr, comandant de la batalla de Pont de Goi durant la guerra del Francés, i que “hom diu que si dirigí la batalla del pont de Goi des de la finestra gòtica”⁸⁶. El hereus de Segarra, l'any 1773, fan una crida per “fer pública la confessió de les rentes perteneixents (sic.) a la Senyoria de Segarra mitjançant jurament”. Apareixen 173 confessors.⁸⁷

El dramaturg Josep Maria de Segarra, descendent de Joan de Segarra i Colom, a les seves *Memòries*, parla de la Granja. Recorda haver vist penjat a casa seva el pergami d'establiment de la finca a favor dels monjos “en les quals es precisaven la delimitació i les parts de la Granja”, però que mai va poder tornar a localitzar passada la Guerra Civil.⁸⁸ Segarra també recull que l'abat Sans envià a l'abat Rafel Llobera a la Granja per allunyar-lo de la comunitat.⁸⁹ També explica que, quan Joan de Segarra encara no havia comprat la Granja, solia lliurar diners i gra a fra Gregori, que regentava les terres.⁹⁰ Aquestes últimes dades no les hem trobat enlloc més i per prudència no les hem incorporat a l'apartat anterior en el que es tracta l'història de la Granja.

Ferran de Segarra i Siscar, pare de Josep Maria de Segarra, vengué la Granja als anys 30 del segle XX a l'arquitecte modernista César Martinell. Martinell reformà i engrandí l'edifici de central. L'any 1943 el pintor i muralista alcoverenc Antoni Català Gomis pintà els frescos de la capella de l'edifici amb escenes de la vida de Sant Cesari i l'any 1953, un paisatge on es veu la Granja al menjador de l'edifici (imatges reproduïdes

⁸⁴ Martinell, Cèsar. (1 de setembre de 1958). *Cultura*. Núm. 155, pàg. 10.

⁸⁵ *Ibidem*.

⁸⁶ Martinell, Cèsar. (1964). *L'Indaleci Castells que vaig conèixer i la seva obra literària*. Impremta Eduard Castells: Valls. Pàg. 204.

⁸⁷ *El Temps*, 8/10/1932, pàg. 4.

⁸⁸ Segarra, Josep Maria de. (1999). *Memòries*. Edicions 62: Barcelona. Pàg. 21

⁸⁹ Segarra, Josep Maria de. *op. cit.* Pàg. 22.

⁹⁰ Segarra, Josep Maria de. *op. cit.* Pàg. 23.

a l'annex). Pere Altès, cronista local, recull que Martinell organitzava unes festes anuals a la Granja per “recordar personatges o esdeveniments que estaven relacionats amb la història del seu poble”.⁹¹

A les terres de la Granja també hi visqué la Mare Maria Güell, religiosa val·lenca i fundadora de les Missioneres Filles del Cor de Maria, de la que popularment es diu que morí “amb olor de santedat”. Els seus pares eren parcers d’una terra de la partida.⁹²

e. *Salm a la Granja de Josep Grau Serra*

El prevere val·lenc Josep Grau Serra dedicà un salm a la Granja, el reproduïm a continuació:

Entelada per un vel de tristesa, romans
com flor mústiga, antiga Granja.

Com una dolorosa estàs asseguda al turó
del riu salmejant planys d’enyorança.

Plena d’arrugues i tremolors, tens sols
cremalló de vida; respire fred de
vellesa.

Ets una vella que pren el sol; els fred
d’hivern tota t’arrauleixen.

Ets el pare dels masos i masies; totes els
boscós i serres que veus, els has vist
néixer.

Ets el patriarca masoverenc de
l’encontrada; plena de cala i soledat,
comptes els teus anys per segles.

Totes les masies poden dir-te besàvia;
abans que elles naixessin tu ja envellies.

Cada paret teva és un pergami arrugat,
una plana d’història de lladres i mossos
d’esquadra, de guerres i de místics
monjos.

Ta cara bruna, emmorenida de sol, porta
llàgrimes de les pluges, els petons dels
ventijols i les abraçades dels huracans.

Sola enmig dels quatre vents, reps les
carícies de les marinades i els sotrac de
les tramuntanes.

Amb la finestra gòtica miraves extasiada
la muntanya matronal, amb son vel de
núvia a l’hivern, amb ses blavors de
Puríssima a l’estiu.

Senties les cantarelles de les rescloses,
els dies de pluja, com flautes sonores del
déu Pan.

I el retruny del tro per ses fondalades, els
dies de gran tempesta, com els lladrucs
dels gossos de Diana la caçadora.

Oh vella Granja! No obstant ta vellesa,
encara s’aguanta ferm ta porxada heroica
com formós arc de triomf.

⁹¹ Altès, Pere (1 de desembre de 1983). El temps corre. *Cultura*. Pàg. 13.

⁹² Solé, Josep Ma. (29 de maig de 1971). Homenaje de amor a la madre Maria Güell, gloria de Valls. *Juventud*. Núm. 1473, pàg. 4.

Per l'ull immens de ton portal passen furients les ventades que baixen de la muntanya.

És arc gloriós dels vents desencadenats que davallen, gladiadors, a lluitar cap a la plana.

Sembla la porxada de grandiosa catedral que té per altar major les muntanyes i per cúpula la volta del cel.

És la gran espitllera per a veure la immensa serralada Carbonera.; és el marc grandíós d'un quadre en relleu de roques i xaragalls i timbes i fondalades i rases o blavors de cel.

Oh Granja noble! Fores pulcra i elegant amb elegància airosa de pagesa; fores pubilla de tots els masos del terme; fores tot alhora masovera i ermitana.

Filla del convent de Poblet, ta matronesa senyala ta progènie excelsa. Veieres els frares amb les altes mules; per la majestat del teu portal passaven com reis heràldicament acompanyats.

Venien de riu amunt seguint la cantarella del Francolí, la seva cinta platejada els guiava.

Sil·labeja encara resos de frares i antífones del diví salteri, la font de Sant Bernat.

I rondina estrofes místiques i llagrimaja enyorances i conta els eucaliptus bessons històries llargues de monjos i novicis.

Oh antiga Granja! En les conques dels teus ull voltegen els opols de vellesa, portes semimústiga una corona d'eura de tres segles.

Et canses de mirar la plana; ta finestra gòtica està aparedada com ull de matrona cega.

I, llusca, no veus l'exaltació del camp en les al·leluies de primavera.

L'era herbosa no sandruga de goig com en altre temps, al sotrac de les fortes mules dels frares , els dies de grans batudes.

Les joies que de pubilla portaves van rovellant-se; ton vestit de núvia va esllanguint-se.

Ton claustre senzill, mig esborrat, llagrimaja de pena.

Ja no veus els frares resant amb sos vells breviaris ni ses testes blanques, ni sents la remor de sos llargs rosaris.

Ni les veus monacals fan vibrar les parets de la capella, ni els encens perfumen tos àmbits sagrats.

Ta llàntia apagada, tos frares exiliats, ton abeurador en sec, l'era de batre tota herbosa.

Ton camí trist com camí de cementiri i Via Crucis, com camí rònc de Vall de Josafat.

Tes muralles, emmerletades llancen cansades, barranc avall, el pes de ses lloses.

I el llangardaix busca el cau de tes parets en runes, i l'aranya fila quieta en els angles de les parets malaltes, i el dragó de la sargantana s'abeuren de raig de sol arrapades a les esquerdes de tes xacroses.

I s'alcen a prop teu els dos eucaliptus fúnebres com dues torxes bessones que il·luminen un quadre de posta.

Sols tu quedes, germana campana, eternament jove, eternament infant, amb ton timbre de rossinyol, amb tos repics de dolces rialles.

No has envellit, campaneta argentada, la veu és d'eterna festa; els teus trincs, d'eterna infància.

Saltes i tombeges i perfiles cançons sonores com de rotllo, tocant a *Gloria in excelsis*, com una melodia de música de cascavells i ferrets de pessebre.

Salta i tombeja i des arribar tes rialles alegres a totes les masies de l'encontorn, als molins del Francolí i a les casetes blanques de la Serra.

Salta i volteja i crida, amb ta veu argentina, els poetes i els romàntics i els idealistes que vinguin a ton palau a sadollar-se de romanticisme.

I a polsar les lires davall la gran porxada com trobadors medievals.

I la inspiració vindrà com llengües de foc sobre sos fronts, i en sos cervells els despertaran visions de dames i cavallers i torneigs i frares.

I sentiran salmòdies llunyanes i lais amorosos i olor d'encens i paraules de fades.

Salta i tombeja i convida'ls a guaitar per la finestra gòtica i a llegir novel·les romàntiques a l'arrecer de ton claustre caigut.

Tritlleja i tringueja i convida els historiadors nostres a llegir en les velles arrugues de la Granja, secrets de la nostra història.

I a llegir en les parets ruïnoses, com en vell pergamí, els dies antics de la nostra Pàtria.

I a desxifrar jeroglífics historials llegits en les merletades caigudes i en els escardalls de tes muralles i en les pedres de tos llindars i en els cabirons dels teus sostres.

Oh trobaires!, oh místics!, oh romàntics!, la Granja és vostre temple; la campana toca a la gran Missa de la Poesia.

Aneu-la a oir devotament, aneu-hi en poètica romeria amb els vostre llaüts i sistres.

Té per als místics i romàntics i trobaires soledats i fonts de murmuris, i claustres monacals i espitlleres com ulls de guerra.

I sap la història de Claudi el moliner i l'elegia del Pont de Goi i tristeses de la guerra carlina, i planys de la riuada de Santa Tecla.

Aneu-hi fervorosament i a l'ombra de les fletxes gòtiques dels eucaliptus aprendreu a aixecar el cor a les altures.

I a les remors de la font de Sant Bernat aprendreu a compondre balades i madrigals dolcíssims.

I Minerva us cenyirà el front amb fulles d'heura romàntica i amb corones d'eucaliptus.

Original a: Grau Serra, Josep. (1964). *Salms al meu poble*. Institut d'Estudis Vallencs: Valls. Pàgines 178 a 183.

f. Annex gràfic

La Granja de Doldellops amb el Puig d'en Marc al fons. [ANC-1236-N-1153-Foto-Pic]

Vista de la Granja de Doldellops. Es pot apreciar la finestra gòtica tapiada
[ANC-1236-N-2257-Foto-Pic]

La Granja de Doldellops vista des d'un lateral. Es poden veure els patis amb arcades que encara es mantenen avui. Al fons, la Torre del Petrol. [Martí, Jep; Mussolas, Pilar. (2011). *L'abans de Valls*. Efadós: Barcelona]

Vista de la façana de la Granja abans de la restauració de César Martinell.
[Martí, Jep. (2016). *Valls desaparegut*. Efadós: Barcelona]

Detall d'un fresc d'Antoni Català Gomis al menjador de la Granja on s'hi veu l'edifici abans de la reconstrucció que va fer Cèsar Martinell [Disponible a: catalagomis.cat]

Fresc de Català Gomis a la capella de la Granja on s'hi representa una de les escenes de la vida de Sant Cèsari [Disponible a: catalagomis.cat]

g. Buidatge de dades

Núm confessant	Núm terra	Nom	Ofici	Vila	Partida	Mida (en jornals)	Conreu	Cost
1	1	Francisco Llop	Sabater	Valls	Creu d'en Fulla	2	Vinya	6 diners
2	2	Melcior Pelegrí	Blanquer	Valls	Burgà	1	Vinya	1 sou
	3				Vergós	8	Vinya i altres	4 sous
3	4	Bernat Sarda	Paraire	Valls	Burgà	2	Vinya i oliva	9 diners
	5				Bosch	1,5	-	6 diners
	6				Ermites	0,5	Vinya	6 diners
4	7	Mateu Agüero (dit "lo soldat de Valls")	Pagès	Valls	-	2	Vinya	2 sous
5	8	Jacint Bertran	Sastre	Valls	Martinenquera	2	Vinya	6 diners
6	9	Ramon Busquet	Pagès	Valls	Bosch	3	Vinya i oliva	1 sou
6	10	Andreu Huguet	Calceter	Valls	Freixa	4	Vinya i oliva	2 sous
7	11	Joan Benedet	Pagès	Valls	Bosch	0,5	Vinya	1 sou
	12				Bosch	1,5	Vinya i oliva	6 diners
8	13	Francesc Dasca	Pagès	Valls	Burgà	1	Vinya	6 diners
	14				Coll d'en Fulla	3	Vinya	3 sous
9	15	Antoni Arnet	Pagès	Valls	Freixa	7	Vinya i altres	-

10	16	Joan Texidor	Botiguer	Valls	Pont de Goi	6	Vinya	4 sous
	17				Pont de Goi	2	Vinya	1 sou
11	18	Joan Francesch Duran	-	-	Roma	3	Vinya	1 sou
	19				Roma	3	Vinya	1 sou
	20				Roma	2	Vinya	4 diners
12	21	Magí Rosell	Paraire	Valls	Coll d'en Fulla	2	Vinya	2 sous 6 diners
13	22	Lluïsa	Viuda	Valls	Martinenquera	4	Vinya	
14	23	Francesc Menguio	Corder	Valls	Feredat	4	Vinya	2 sous
	24				Vergós	6	campa i altres	3 sous
15	25	Antoni Joan Plana	Paraire	Valls	Martinenquera	6	Vinya	2 sous 6 diners
16	26	Bernat Company	Corder	Valls	Martinenquera	3	Vinya	9 diners
17	27	Rafel Pons	Boter	Valls	Burgà	3	Vinya	4 diners
18	28	Jaume Amada	Pagès	Valls	Martinenquera	2,5	Vinya	3 sous
19	29	Rosa Mallorquí	Viuda	Valls	Freixa	8	Vinya i altres	5 sous
20	30	Jaume Porta	Mestre de cases	Valls	Martinenquera	3	Vinya	1 sou 6 diners
21	31	Antoni Armengol	Paraire	Valls	Coll d'en Fulla	1	Vinya	8 diners
22	32	Salvador Baldrich	Blanquer	Valls	Martinenquera	8	vinya i oliva	9 sous
23	33	Francesc Coll	Paraire	Valls	Font de la monblanca	4	Vinya	3 sous

24	34	Margarida Fuster	Viuda	Valls	Creu d'en Fulla	2	Vinya	2 sous
	35				-	1,5	-	6 diners
25	36	Joan Batalla	Teixidor	Valls	Vergós	1	Vinya	8 diners
26	37	Jose Canyelles	Sastre	Valls	Burgà	0	Vinya i altres	9 diners
27	38	Vincens Vilar	Blanquer	Valls	Burgà	3	Vinya i altres	1 sou
28	39	Joan Saluany	Sabater	Valls	Bosch	3	Vinya	3 sous 6 diners
29	40	Llorenç Sabater	Pagès	Valls	Burgà	3	Vinya i altres	6 sous
30	41	Damià Domingo	Teixidor	Valls	Burgà	2	Vinya	1 sou
31	42	Magdalena Magrinyà	Viuda	Valls	Martinenquera	4	Vinya i oliva	3 sous
32	43	Bernat Oliveros	Pagès	Valls	Feredat	5	Vinya	2 sous
33	44	Marc Gatell	Pagès	Valls	Martinenquera	2	Vinya	1 sou
34	45	Marià Requesens	Pagès	Valls	Freixa	1	Vinya	1 sou 6 diners
35	46	Joan Segura	Sabater	Valls	Martinenquera	3	Vinya	2 sous
36	47	Pere Jaume Boronat	Pagès	Valls	-	2	Vinya	7 sous
	48				Vergós	4	Vinya i oliva	
37	49	Llorens Vidal	Blanquer	Valls	Burgà	1	Vinya	1 sou
38	50	Tomàs Trilla	Paraire	Valls	Burgà	1,5	Vinya	1 sou 6 diners

39	51	Joan Cartanyà	Paraire	Valls	Bosch	4	Vinya i oliva	
	52				Bosch	0	Vinya	6 diners
40	53	Joan Sardà	Pagès	Valls	Vergós	6	vinya i oliva	7 sous
41	54	Marc Sunyer	Sabater	Valls	Martinenquera	2,5	Vinya	2 sous
42	55	Josep Bellver	Pagès	Valls	Martinenquera	10	Vinya i altres	5 sous
43	56	Francesc Mestre	Blanquer	Valls	Vergós	0	Vinya	1 sou
44	57	Simón Prats	Fuster	Valls	Burgà	0	Vinya	10 diners
	58				Burgà	1	Vinya	2 sous
45	59	Maurici Ferrer	Corder	-	freixa	2	Vinya	2 sous
	60				Burgà	1	Vinya	1 sou
46	61	Maria Ramon i Pinós	Viuda	-	Freixa	2	Vinya	1 sou 6 diners
47	62	Josep Folch	Paraire	Valls	Martinenquera	2	Vinya	1 sou
48	63	Josep Torrell	Paraire	Valls	Freixa	8	Vinya i altres	12 sous
49	64	Josep Cavaller	Daguer	Valls	Burgà	1	Vinya	1 sou
	65				Martinenquera	2	Vinya	6 diners
50	66	Josep Sanahuja	Sabater	Valls	Vergós	9	campa i altres	
51	67	Llorenç Caixal	Teixidor	Valls	Roma	3	Vinya	15 sous
52	68	Caterina Cases	Viuda	Valls	Burgà	1,5	Vinya	2 sous

53	69	Josep Oliver	Fuster	Valls	Burgà	3	Vinya i oliva	8 diners
	70				Burgà	2	Vinya	2 sous i 6 diners
54	71	Jaume Pagaroles	teixidor de llana	Valls	Freixa	1	campa	6 diners
55	72	Andreu Solona	Abaixador	Valls	Bosch	2	Vinya	6 diners
56	73	Isidro Aguadé	Paraire	Valls	Burgà	2	Vinya	1 sou
57	74	Simon Roig	Pagès	Valls	Martinenquera	3	Vinya i oliva	-
58	75	(Mo) Joan Morell	Blanquer	Valls	Burgà	1	Oliva	8 diners
	76				Camí de picamoixons	0	Canyar	4 diners
59	77	Joan Pau	Pagès	-	-	2	Vinya	2 sous
60	78	Carlos Morell	Banquer	-	-	1	Oliva	2 sous
61	79	Ursula Baldrich	Dona	Valls	Coll d'en Fulla	0	Vinya	1 sou 2 diners
62	80	Joan Bosch	Pagès	Valls	Burgà	1	Vinya	5 diners
63	81	(Mo) Cosme Camps	Argenter	Valls	Martinenquera	2	Vinya	1 sou
64	82	Julià Bosser	Sastre	Valls	Feredat	6	Vinya i altres	1 sou 4 diners
65	83	Magch Gabriel Sans	Sabater	-	Vergós	4	Vinya	4 sous
66	84	Gabriel Pasqual	Calceter	Valls	-	2	Vinya i oliva	6 diners

67	85	Gabriel Freixa	Flassader	Valls	Burgà	2	Oliva	1 sou 6 diners
68	86	(Mo) Franciso Simó	Cirurgià	Valls	Roma	4	Vinya	15 sous
	87				Bosch	1	Vinya	1 sou
	88				Bosch	1	Vinya	1 sou
69	89	Marc Vives	Pagès	Valls	Feredat	8	Vinya	3 sous
	90				Burgà	3	Oliva	2 sous 3 diners
70	91	Jacinto Soler	Cisteller	-	Burgà	3	Vinya	4 sous 6 diners
71	92	Antoni Nadal	Pagès	-	Martinenquera	2	Vinya i oliva	6 diners
72	93	Jeronima Llobet	Viuda	-	-	2	Vinya	2 sous
73	94	Rafel Boldu	Pagès	Valls	Martinenquera	2	Vinya i oliva	2 sous
74	95	Bernat Cases	Droguer	Valls	Martinenquera	2	Vinya	4 sous
75	96	Antoni Garau	Pagès	Valls	-	1	-	2 sous
76	97	Bernat Sardà	Paraire	-	Bosch	2	Vinya i oliva	
77	98	Francesc Sanahuja	Blanquer	Valls	Martinenquera	1	Vinya	6 diners
78	99	Francisco Soler	Pagès	-	Guixera	2	Vinya	2 sous
79	100	Ramón Pont	Pagès	-	Martinenquera	6	Vinya	2 sous 6 diners

80	101	Francesc Malareva	Carreter	-	-	0	Vinya	
81	102	Joan Siurana	-	Valls	Vergós	1,5	Vinya	1 sou 6 diners
82	103	(Mo) Josep Munt	Cirurgià	Valls	Martinenquera	3	Vinya	2 sous
83	104	Antoni Mas	Sombrerer	Valls	Burgà	1	Vinya	4 diners
84	105	(Mo) Josep Angles	Blanquer	Valls	Martinenquera	7	Vinya	3 sous
	106				Martinenquera	2	-	6 diners
85	107	Francesc Vilanova	Pagès	Nulles	Vergós	4	vinya i altres	7 sous
86	108	Magdalena Lleó	Viuda	Valls	Burgà	2	Oliva	1 diner 6 sous
87	109	Catharina Belltall	Viuda	-	Vergós	2	Vinya	6 diners
88	110	Francisco Palau	Negociant	-	Roma	0	Vinya	3 diners
	111				Roma	3	Vinya	2 sous
	112				Roma	7	-	
	113				Bosch	8	Vinya	1 sou
89	114	Jacint Spol	Teixidor de llana	Valls	Roma	3	Vinya	14 diners
90	115	Batista Olomar	Botiguer de teles	Valls	Martinenquera	6	botjar	3 sous
91	116	Josep Olya	Pagès	Valls	-	1	Vinya	1 sou
92	117	Isidre i Pere Joan Calvet	Pagès	Valls	Martinenquera	1,5	Vinya i altres	6 diners
93	118	Isidre Calvet	Pagès	Valls	Vergós	1	Canyar	2 diners

94	119	(Mo) Gaspar Cruilles	-	-	Vergós	2	Vinya	1 sou 6 diners
95	120	(Mo) Gaspar Cruilles	-	-	Martinenquera	3	Canyar	1 sou
96	121	Francesc Bosell	Moliner	Valls	Ermites	2	Canyar	6 diners
	122				Ermites	1	-	6 diners
	123				-	1,5	Vinya	6 diners
97	124	Marià Boronat	Pagès	Valls	Freixa	1	Vinya	6 diners
98	125	Baltasar Plana	Corder	Valls	Martinenquera	3,5	Vinya	6 sous
99	126	Francesc Sabater	Pagès	Valls	-	3,5	Vinya	6 sous
100	127	Magdalena Català	Viuda	Valls	Pont de Goy	2	Vinya	1 sou
101	128	Marià Bosc	Pagès	Valls	Vergós	0	Oliva	
102	129	Gaspar	pagès	Valls	Martinenquera	1	Vinya	3 diners
103	130	Isidre Català	Pagès	La Plana	Martinenquera	2	Vinya	16 sous
104	131	Antoni Joan Canyelles	Teixidor	Valls	-	1	Vinya	1 sou
105	132	Gabriel Freixa	Blanquer	Valls	Burgà	1	Vinya	1 sou
106	133	Joan Armada	Calceter	Valls	Martinenquera	7	Vinya	2 sous
	134				-	1	Vinya	1 sou
107	135	Francesc Guasch	Pagès	Valls	Burgà	2	Vinya	2 sous
108	136	Gregori Pons	Pagès	Valls	Burgà	12	Vinya i Oliva	8 sous i 6 diners
109	137	Gabriel Basset	Pagès	Valls	Roma	3	Vinya	1 sou

110	138	Margarida Vaques	Viuda	Valls	Burgà	4	Vinya	4 sous
111	139	Pere Pau Domingo	Teixidor	-	Martinenquera	1	Vinya	6 diners
112	140	Joan Vidal	Forner	Valls	Vergós	2	botjar i altres	9 diners
113	141	Jaume Vives	Pagès	Valls	Martinenquera	2	Vinya	2 sous
114	142	Gabriel Freixa	Flassader	Valls	Burgà	0,5	Vinya	4 diners
115	143	Joan Soler	Paraire	Valls	Vergós	3	Vinya	4 sous
116	144	Marià Oliver	Pagès	Valls	Burgà	3	Vinya	15 sous
117	145	Francesc Baldrich	Capità d'infanteria	Valls	Burgà	2,5	Vinya	2 sous
	146				Burgà	3	Vinya	1 sou 6 diners
	147	Francesc Baldrich	-		Martinenquera	7	Vinya i altres	4 sous 2 diners
	148				Burgà	4	Oliva	3 sous
119	149	Francesc Clariana	Paraire	Valls	Freixa	1	Vinya	1 sou
	150	Francesc Clariana			Martinenquera	2	Vinya	19 sous
120	151	Mo Jaume Gassol	Apotecari	Valls	Camí de la Granja	3	Vinya	1 sou 6 diners
	152				Vergós	2	Vinya	6 diners
121	153	Pau Vicens	-	Valls	Feredat	2	-	2 sous
122	154	Maria Cruzado	Dona	Valls	Burgà	1,5	Campa	1 sou
123	155	Jaume Català	Pagès	Picamoixons	Martinenquera	25	Vinya i altres	19 sous

124	156	Catarina Gatell	Dona	Valls	Roma	1	Vinya	18 diners
125	157	Marianna Sabater	Viuda	Valls	Martinenquera	6	Campa	8 diners
126	158	Margarida Busquets	Viuda	-	Martinenquera	0	Vinya	2 sous
127	159	Hyacinto Vinyals	Pagès	Valls	Roma	1	-	9 diners
128	160	Mo Diego Caragoca	Prevere	Valls	Martinenquera	10	Vinya i oliva	4 sous
129	161	Andreu Clariana	Pagès	Valls	Martinenquera	35	Vinya i altres	7 sous
130	162	Isidre Esteve	Candeler de cera	Valls	Burgà	5	Vinya	2 sous 1 diner
131	163	Antoni Joan Serra	-	La Plana	Martinenquera	2	Vinya	6 diners
	164				Martinenquera	2	Vinya	1 sou
132	165	Josep Poblet	Mercader	-	Roma	3	Vinya	6 diners
133	166	Pau Ameller	Paraire	Valls	Roma	4	Terra ferma	2 sous
134	167	Cristofol Puig	Paraire	Valls	Burgà	1	Oliva	2 diners
135	168	Joan Sardà	Paraire	Valls	Vergós		Vinya	1 sou
136	169	Joan Voltor	Mercader	Valls	Burgà	14	Vinya i oliva	5 sous
137	170	Margarida Cristià	Dona	Valls	Burgà	0	Terra ferma	
138	171	Seila Esteve	Dona	Valls	Burgà	3	Vinya	2 sous
139	172	Joan Farrer	Pagès	Picamoixons	Martinenquera	1	Vinya	3 diners
140	173	Francisco Pons	Mercader	Valls	Burgà	0	Vinya	1 diner

	174				Burgà	4	Vinya i altres	2 sous 3 diners
141	175	Mo Josep Camarida	Adroguer	Valls	Vergós	2	Botjar	1 sou
120	176	Mo Jaume Gassol	Apotecari	Valls	Vergós	2	Botjar i altres	2 sous 6 diners
142	177	Gabriel i Joan Porqueres	Sastre i corder	Valls	Burgà	1,5	Vinya i altres	1 sou
	178				-	1	Vinya	
143	179	Pau Bofarull	-	Valls	Burgà	5	Vinya i altres	2 sous 6 diners
144	180	Catharina Sabater	Viuda	Valls	Martinenquera	4	Botjar	1 sou
145	181	Mo Gaspar Cruylles	-	-	Burgà	0	Botjar	2 sous
146	182	Josep Marsal	Pagès	Valls	Roma	3	Botjar	1 sou
147	183		Prevere	Valls	Burgà	2	Vinya	1 sou
148	184	Joan Batista Ferrer	Magnífic	Valls	Burgà	3	Vinya	9 diners
149	185				Martinenquera	12	Vinya	5 sous
150	186	Gabriel Sans	Calceter	Valls	Vergós	1	Botjar	1 sou
151	187	Pau Monguio	Pagès	Valls	Martinenquera	1	Vinya	
152	188	Josep Boronat	Pagès	Valls	Freixa	1	botjar	1 sou
153	189	Josep Aluja	Sabater	Valls	Martinenquera	6	Campa i altres	5 sous

